

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ**

ΓΝΩΜΗ

Δ 18/2019

(του άρθρου 2, παρ. 2, περ. γ', υποπερ. δδ' του ν. 4013/2011)

Στην Αθήνα σήμερα **13 Μαρτίου 2019**, ημέρα **Τετάρτη** και ώρα **09:30 π.μ.** και επί της οδού Κεφαλληνίας 45, στην Αθήνα, όπου και τα γραφεία της, συνήλθε η **ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ** σε συνεδρίαση μετά από σχετική πρόσκληση του Προέδρου της, η οποία γνωστοποιήθηκε νομίμως σε όλα τα μέλη της Αρχής.

Από τα προσκληθέντα μέλη της Αρχής παρέστησαν κατά την συνεδρίαση τα ακόλουθα:

1. Πρόεδρος: Γεώργιος Καταπόδης
2. Αντιπρόεδρος: Χριστίνα Μπουσουλέγκα
3. Μέλη: Κωνσταντίνος Βαρδακαστάνης, Δημήτριος Σταθακόπουλος, Μαρία Στυλιανίδη, Ερωφίλη Χριστοβασίλη.

Γραμματέας: Μαρία Αντωνοπούλου, Π.Ε. Διοικητικού - Οικονομικού

Εισηγήτρια: Ελένη Γούναρη, Τοπογράφος Μηχανικός, Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.

Κατά τη διάρκεια της Συνεδρίασης παρέστησαν η Μίνα Καλογρίδου, Προϊσταμένη της Δ/σης Νομικών Υπηρεσιών της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., η εισηγήτρια Ελένη Γούναρη καθώς και εκπρόσωποι της Περιφέρειας Αττικής, οι οποίοι και αποχώρησαν πριν την έναρξη της διαδικασίας ψηφοφορίας και λήψης της απόφασης από τα Μέλη της Αρχής.

Θέμα: Παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής για την προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης για την ανάθεση της μελέτης με τίτλο: «Οριοθέτηση, διευθέτηση και έργα ανάσχεσης ρεμάτων Σούρες και Αγίας Αικατερίνης ανάντη πόλεως Μάνδρας», π/υ 1.311.952,61 € πλέον ΦΠΑ.

Με το με αρ. πρωτ. 144/22-01-2019 αίτημά της προς την Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. (εφεξής Αρχή), που παρελήφθη από την Αρχή την 25-01-2019 (αρ. πρωτ. εισερχ. 466) ως συμπληρώθηκε με το με

αρ. πρωτ. Οικ463/25-02-2019 (αρ. πρωτ. εισερχ. 1181) και τα συνημμένα σε αυτά έγγραφα, η Περιφέρεια Αττικής/ Γενική Δ/νση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού Έργων και Υποδομών/ Δ/νση Έργων Αντιπλημμυρικής Προστασίας αιτείται την παροχή σύμφωνης γνώμης, σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ υποπερ. δδ του ν. 4013/2011, προκειμένου να προβεί στη διενέργεια διαδικασίας διαπραγμάτευσης για τη σύναψη σύμβασης μελέτης με τίτλο: «Οριοθέτηση, διευθέτηση και έργα ανάσχεσης ρεμάτων Σούρες και Αγίας Αικατερίνης ανάντη πόλεως Μάνδρας», π/υ 1.311.952,61 € πλέον ΦΠΑ. δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 32 παρ. 2, περ. γ' του ν. 4412/2016 (Α' 147).

I. Ιστορικό

Από το φάκελο της υπόθεσης και τα περιεχόμενα σε αυτόν στοιχεία και έγγραφα προκύπτουν τα ακόλουθα:

1. Στις 08-11-2018 η Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας, εξέδωσε την υπ' αριθ. 8266 απόφαση. Σύμφωνα με αυτή αποφασίστηκε: «...η παράταση κήρυξης σε κατάσταση Έκτακτης Ανάγκης Πολιτικής Προστασίας της Δημοτικής Ενότητας Νέας Περάμου του Δήμου Μεγαρέων, της Δημοτικής Ενότητας Μαγούλας του Δήμου Ελευσίνας και της Δημοτικής Ενότητας Μάνδρας του Δήμου Μάνδρας-Ειδυλλίας της Περιφερειακής Ενότητας Δυτικής Αττικής της Περιφέρειας Αττικής, καθώς εξακολουθούν να υφίστανται οι λόγοι κήρυξης και το έργο της διαχείρισης των συνεπειών από τις καταστροφές που προκλήθηκαν από έντονα καιρικά φαινόμενα, (έντονες βροχοπτώσεις και πλημμύρες) που εκδηλώθηκαν στις 15-11-2017 στις παραπάνω περιοχές, δεν έχει ολοκληρωθεί.....Επίσης μετά και από την εκδήλωση νέων έντονων καιρικών φαινομένων στις 29 και 30 Σεπτεμβρίου 2018 στις παραπάνω περιοχές.....ενισχύονται οι λόγοι παράτασης της κήρυξης σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης πολιτικής προστασίας λόγω και των νεότερων συνεπειών που προκλήθηκαν από αυτά. Η εν λόγω παράταση κήρυξης θα ισχύει για έξι (6) μήνες, ήτοι έως και την 15 Μαΐου 2019. Μετά το πέρας του καθορισθέντος χρόνου, θα γίνει, δίχως νέο έγγραφο, άρση της παραπάνω κατάστασης Έκτακτης Ανάγκης Πολιτικής Προστασίας.....».

2. Στις 27-11-2018, η Δ/νση Έργων Αντιπλημμυρικής Προστασίας της Γενικής Δ/νσης Αναπτυξιακού Προγρ/σμού Έργων και Υποδομών της Περιφέρειας Αττικής ενέκρινε τα τεύχη δημοπράτησης (Διακήρυξη, Συγγραφή Υποχρεώσεων, Τεύχος Τεχνικών Δεδομένων) της μελέτης με τίτλο: 'Οριοθέτηση, διευθέτηση και έργα ανάσχεσης ρεμάτων Σούρες και Αγίας Αικατερίνης ανάντη πόλεως Μάνδρας'. Στη διακήρυξη αναγράφεται ως διαδικασία δημοπράτησης το άρθρο 32 παρ. 2γ του ν. 4412/2016, ήτοι χωρίς δημοσίευση προκήρυξης. Σύμφωνα με το άρθρο 3 του Τεύχους Τεχνικών Δεδομένων με τίτλο: 'Τεχνική περιγραφή-υφιστάμενη κατάσταση' ισχύουν τα εξής:

«.....Ανάτη του οικιστικού ιστού της πόλης της Μάνδρας υπάρχει πλούσιο υδρογραφικό δίκτυο με κύριους κλάδους τα ρέματα Σούρες (ή Σκυλόρεμα), το οποίο έχει χαρακτηριστεί ως Ιδιαίτερου Περιβαλλοντικού Ενδιαφέροντος από το 1993 (Υ.Α. 9173/1642, ΦΕΚ 281/Δ/23-03-1993), και Αγίας Αικατερίνης (ή Κατσιμήδι).

Το ρέμα Σούρες, με συνολική λεκάνη απορροής 18,90 χλμ², ακολουθεί από τα κατάντη προς τα ανάντη πορεία σε πεδινού χαρακτήρα έκταση εκτός σχεδίου πόλεως της Μάνδρας (περιοχή Πύλιζα) και των δομημένων ή μη περί αυτού περιοχών, κατόπιν εισέρχεται στο ορεινό τμήμα του με δύο κλάδους (το ρέμα Αγ. Σωτήρας και το Σκυλόρεμα) μέχρι το όριο της λεκάνης απορροής του. Το τμήμα του ρέματος που βρίσκεται σε εγγύτητα και διασταυρώνεται σε διάφορα τμήματα με την παλαιά Εθνική Οδό Ελευσίνας - Θήβας, χρειάζεται διευθέτηση με άμεσες παρεμβάσεις και έργα για την ασφαλή διέλευση των οχημάτων (τμήμα του θα οριοθετηθεί).

Ως κατάντη πέρας μελετώμενης περιοχής έργων θεωρείται το έργο συμβολής με την εκτροπή του ρ. Αγίας Αικατερίνης.

Το ρέμα Αγίας Αικατερίνης (ή Κατσιμήδι) με συνολική λεκάνη απορροής 18,90 χλμ², ακολουθεί δυτική βορειοδυτική πορεία σε δύο κλάδους ανάντη της πόλης της Μάνδρας με πεδινό κυρίως χαρακτήρα. Η οριοθέτηση με τα έργα διευθέτησης αφορούν στην προστασία των αγροτικών και οικιστικών περιοχών ανάντη του έργου μερισμού/εκτροπής.

Ως κατάντη πέρας μελετώμενης περιοχής έργων θεωρείται το έργο εκτροπής/μερισμού του ρ. Αγίας Αικατερίνης προς το ρέμα Σούρες.

Λόγω της διαβρωτικής ικανότητας των ρεμάτων και της παραγωγής φερτών υλικών τα οποία μεταφέρονται στα κατάντη, σύμφωνα με τη μελέτη - έρευνα του ΙΓΜΕ όπου αναφέρεται ότι «...Δεδομένης της απαίτησης συγκράτησης του νερού με την κατασκευή ανασχετικών φραγμάτων στους ανώτερους κλάδους των υδρολογικών λεκανών...», απαιτούνται στην ευρύτερη περιοχή των εν λόγω ρεμάτων κατασκευές για την ανάσχεση ή/και καθυστέρηση της ροής, τον έλεγχο της διάβρωσης για μείωση των φερτών υλικών και τη σταθεροποίηση της κοίτης.

Στην παρούσα μελέτη.....θα:

- μελετηθούν σε στάδιο Προμελέτης και Οριστικής όλα τα απαιτούμενα έργα ιδίως εντός της κοίτης των ρεμάτων (πεδινή και ορεινή), που έχουν στόχο την απρόσκοπτη υδραυλική λειτουργία των υδατορεμάτων, σε συνδυασμό με την προστασία τους αλλά και την αντιπλημμυρική προστασία των παρακείμενων και κατάντη περιοχών (έργα διευθέτησης και ανάσχεσης ροής και φερτών)
- Θα οριοθετηθούν οι βασικοί κλάδοι των εν λόγω ρεμάτων με επικύρωση του καθορισμού των οριογραμμών των υδατορεμάτων

Για την εκπόνηση των ανωτέρω μελετών θα εκπονηθούν οι απαιτούμενες υποστηρικτικές και συνοδές μελέτες, ήτοι Τοπογραφική μελέτη, Γεωλογική μελέτη και Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων....».

Περαιτέρω, στο άρθρο 5 του ίδιου τεύχους δημοπράτησης, με τίτλο: 'Τεκμηρίωση σκοπιμότητας έργου' αναφέρονται τα κάτωθι:

«.....Η παρούσα μελέτη αποσκοπεί στο σχεδιασμό των απαιτούμενων έργων για την αντιμετώπιση των πλημμυρικών φαινομένων, έτσι ώστε, με την απρόσκοπτη λειτουργία των

υδατορεμάτων, να επιτυγχάνεται η προστασία των παρακείμενων περιοχών, αλλά και της πόλης της Μάνδρας, καθώς και η ελεύθερη διακίνηση αγαθών και ανθρώπων από το τοπικό και υπερτοπικό οδικό δίκτυο της περιοχής.

Με δεδομένη την καταστροφική πλημμύρα του Νοεμβρίου 2017, κύριοι στόχοι αυτής της μελέτης είναι:

- Η αντιπλημμυρική προστασία της περιοχής με περιορισμό των κινδύνων από πλημμύρες,
- η περιβαλλοντικά ασφαλής συνολική διαχείριση των πλημμυρικών ροών με βελτίωση των συνθηκών ροής των ρεμάτων που καταλήγουν στον αστικό ιστό της πόλης της Μάνδρας αλλά και στις παραρρεμάτιες περιοχές αυτών
- ο περιβαλλοντικά ασφαλής έλεγχος των διαβρώσεων και των αποθέσεων φερτών υλικών εντός της κοίτης των ρεμάτων
- Η προστασία των ρεμάτων σε συνδυασμό με τις αναπτυσσόμενες ανθρωπογενείς λειτουργίες, μέσω της οριοθέτησής τους

Επιπλέον η ισχύουσα νομοθεσία (περιβαλλοντικών, οριοθετήσεων κ.λπ.) θα πρέπει να ενσωματωθεί στις προτάσεις των προτεινόμενων έργων.....'»

Περαιτέρω, στο άρθρο 12 της Διακήρυξης αναφέρονται, μεταξύ άλλων, τα εξής:

(.....)

«....Η εκτιμώμενη αξία της σύμβασης ανέρχεται σε 1.311.952,61 € (χωρίς ΦΠΑ) και περιλαμβάνει τις προεκτιμώμενες αμοιβές των παρακάτω επιμέρους κατηγοριών μελετών:

1. 843.245,61 € για μελέτη κατηγορίας (13) ΜΕΛΕΤΕΣ ΥΔΡΑΥΛΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ
2. 170.228,10 € για μελέτη κατηγορίας (16) ΜΕΛΕΤΕΣ ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΑΣ
3. 27.264,18 € για μελέτη κατηγορίας (20) ΓΕΩΛΟΓΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ
4. 100.090,47 € για μελέτη κατηγορίας (27) ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ

Και 171.124,25 € για απρόβλεπτες δαπάνες.

Η μελέτη έχει ενταχθεί στο ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΚΤΕΛΕΣΤΕΩΝ ΕΡΓΩΝ και στον Προϋπολογισμό της ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΑΤΤΙΚΗΣ με ΚΑΕ 9775.06.023 και η σύμβαση θα χρηματοδοτηθεί από ίδιους πόρους της Περιφέρειας Αττικής.....».

Η συνολική προθεσμία για την περαίωση του αντικείμενου της σύμβασης, σύμφωνα πάντα με τη διακήρυξη της μελέτης, ορίζεται σε δώδεκα (12) μήνες από την υπογραφή του συμφωνητικού.

3. Στις 11-12-2018 η Οικονομική Επιτροπή της Περιφέρειας Αττικής, με την υπ' αρ. 3703 απόφασή της (ΑΔΑ: 9ΛΧΒ7Λ7-ΨΥΠ) αποφάσισε κατά πλειοψηφία τα εξής:

«'...α) Την έγκριση προσφυγής σε διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 32, παρ. 2.γ του ν,4412/2016 σε επόμενη Συνεδρίαση της Οικονομικής Επιτροπής υπό την προϋπόθεση της έγκρισης της διαδικασίας από την Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. (Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων).

β) Την έγκριση των όρων της Διακήρυξης και πρόσκλησης, για τη μελέτη: «ΟΡΙΟΘΕΤΗΣΗ, ΔΙΕΥΘΕΤΗΣΗ ΚΑΙ ΕΡΓΑ ΑΝΑΣΧΕΣΗΣ ΡΕΜΑΤΩΝ ΣΟΥΡΕΣ ΚΑΙ ΑΓΙΑΣ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗΣ ΑΝΑΝΤΗ ΠΟΛΕΩΣ ΜΑΝΔΡΑΣ», προϋπολογισμού: 1.311.952,61€ (πλέον Φ.Π.Α.).

γ) Την έγκριση της διεξαγωγής διαγωνισμού από την Επιτροπή που έχει συγκροτηθεί με την αριθμ. 391/2018 Απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής Περιφέρειας Αττικής.

δ) Την υποβολή του φακέλου στην Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. προς έγκριση της διαδικασίας,....'»

Στο σκεπτικό της εν λόγω απόφασης, αναφέρονται, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

(...)

«....α)η ακραία κακοκαιρία της 15-11-2017 που προκάλεσε εκτεταμένα πλημμυρικά φαινόμενα με αποτέλεσμα την απώλεια συνανθρώπων μας, αλλά και εκτεταμένων υλικών ζημιών, αποτελεί ένα γεγονός απρόβλεπτο. Σύμφωνα με την Εθνική Μετεωρολογική Υπηρεσία ΕΜΥ, κατά την Τρίτη και την Τετάρτη (14 έως 15-11-2017) στην ευρύτερη περιοχή της δυτικής Αττικής εκδηλώθηκαν ισχυρές βροχοπτώσεις. Ειδικότερα τη νύχτα της Τρίτης προς την Τετάρτη στο όρος Πατέρα οι έντονες βροχοπτώσεις είχαν σαν αποτέλεσμα τη δημιουργία μεγάλων επιφανειακών απορροών και την απόδοση μεγάλων ποσοτήτων νερού στην ευρύτερη περιοχή με διέξοδο προς τις πεδινές περιοχές της Μάνδρας, Νέας Περάμου κλπ. Το χαρακτηριστικό του φαινομένου είναι ότι το ύψος βροχής που σημειώθηκε κατά τόπους σε ένα 24ωρο, ξεπέρασε σε κάποιες περιοχές το μέσο μηνιαίο ύψος βροχής τους και οι αντίστοιχες εντάσεις βροχόπτωσης, ήταν κατά τόπους υψηλές και σε κάποιες περιπτώσεις ξεπέρασαν τις ήδη καταγεγραμμένες μέγιστες, με βάση το κλιματικό αρχείο της ΕΜΥ. Σύμφωνα λοιπόν με καταγραφές του μετεωρολογικού Ραντάρ Υμηττού της ΕΜΥ, το εκτιμώμενο αθροιστικό ύψος υετού στην ευρύτερη περιοχή του όρους Πατέρα από το απόγευμα της 14ης μέχρι το απόγευμα της 15ης Νοεμβρίου υπήρξε γύρω στα 80 mm. Αξιοσημείωτο γεγονός του πλημμυρικού επεισοδίου ήταν η μεγάλη ραγδιότητα που καταγράφηκε σχετικά. Ενδεικτικά, οι τιμές κατά διαστήματα ξεπέρασαν και τα 300 mm/h,

β) η Υπηρεσία μας ήδη δημοπράτησε το αντιπλημμυρικό έργο: (Εκτροπή χειμάρρου Αγίας Αικατερίνης και διευθέτηση χειμάρρου Σούρες», το οποίο υλοποιείται σήμερα με ταχύτατους ρυθμούς και θα συμβάλει ουσιαστικά στην αντιπλημμυρική προστασία της πόλης της Μάνδρας,

γ) παρ' όλα αυτά παραμένει η ανάγκη για την άμεση εκπόνηση της μελέτης στην περιοχή ανάντη της πόλης της Μάνδρας, μετά την καταστροφική πλημμύρα την 15-11-2017, με στόχο γενικά την αντιπλημμυρική προστασία της περιοχής με περιορισμό των κινδύνων από πλημμύρες, την περιβαλλοντικά ασφαλή συνολική διαχείριση των πλημμυρικών ροών με βελτίωση των συνθηκών ροής των ρεμάτων που καταλήγουν στον αστικό ιστό της πόλης της Μάνδρας αλλά και στις παραρρεμάτιες περιοχές αυτών, τον περιβαλλοντικά ασφαλή έλεγχο των διαβρώσεων και των αποθέσεων φερτών υλικών εντός της κοίτης των ρεμάτων, καθώς

και την προστασία των ρεμάτων σε συνδυασμό με τις αναπτυσσόμενες ανθρωπογενείς λειτουργίες, μέσω της οριοθέτησής τους,

δ) με δεδομένο ότι η ένταση αλλά και η συχνότητα των βροχοπτώσεων έχει αυξηθεί το τελευταίο χρονικό διάστημα, η συνολική αντιμετώπιση των προβλημάτων στα ανάντη της πόλης της Μάνδρας με την παρούσα μελέτη και με την εξεύρεση λύσεων, κρίνεται απαραίτητη η μείωση του πλημμυρικού κινδύνου στις κατοικημένες περιοχές που βρίσκονται στα κατάντη,

ε) η έρευνα του ΙΓΜΕ (η από 07-05-2018 Προγραμματική Σύμβαση μεταξύ Περιφέρειας Αττικής και ΙΓΜΕ) με τίτλο: «Ολοκληρωμένη γεωλογική έρευνα για τη μείωση του πλημμυρικού κινδύνου στην ευρύτερη περιοχή της Μάνδρας Αττικής, μέτρα πρόληψης και περιορισμού των πλημμυρικών φαινομένων» που αποτελεί προκαταρκτική πρόταση (θέση και χαρακτηριστικά) των έργων συγκράτησης φερτών και απορροής των ρεμάτων παραδόθηκε στην Περιφέρεια Αττικής τον Οκτώβριο του 2018. Τα στοιχεία της έρευνας ήταν απαραίτητα και λαμβάνονται υπόψη και κατά τη σύνταξη των τευχών αλλά και κατά την εκπόνηση της υπό δημοπράτηση μελέτης,

στ) η κατεπείγουσα ανάγκη δεν απορρέει σε καμία περίπτωση από υπαιτιότητα της Υπηρεσίας μας...».

4. Κατόπιν των ανωτέρω, η Περιφέρεια Αττικής/ Γενική Δ/νση Αναπτυξιακού Προγρ/σμού Έργων και Υποδομών/ Δ/νση Έργων Αντιπλημμυρικής Προστασίας, με το με αρ. πρωτ. 144/22-01-2019 αίτημά της προς την εφεξής Αρχή, που παρελήφθη από την Αρχή την 25-01-2019 (αρ. πρωτ. εισερχ. 466), και τα συνημμένα σε αυτό έγγραφα αιτείται την παροχή σύμφωνης γνώμης, σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ υποπερ. δδ του ν. 4013/2011, όπως ισχύει, προκειμένου να προβεί στη διενέργεια διαδικασίας διαπραγμάτευσης, για τη σύναψη σύμβασης μελέτης με τίτλο: «Οριοθέτηση, διευθέτηση και έργα ανάσχεσης ρεμάτων Σούρες και Αγίας Αικατερίνης ανάντη πόλεως Μάνδρας», λόγω κατεπείγουσας ανάγκης, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 32 παρ. 2. γ' του ν. 4412/2016, επικαλούμενο τα εξής:

«.....α) Την Τετάρτη 15-11-2017, τις πρώτες πρωινές ώρες και έπειτα από βροχόπτωση πολύ μεγάλης έντασης (υετός) στην περιοχή του όρους Πατέρα, προκλήθηκαν εκτεταμένα πλημμυρικά φαινόμενα στην ευρύτερη περιοχή της Μάνδρας Αττική. Τα φαινόμενα αυτά προκάλεσαν εκτεταμένες υλικές ζημιές και τον θάνατο συνανθρώπων μας. Το οδικό δίκτυο της περιοχής ειδικότερα τμήμα της Παλαιάς Εθνικής Οδού (Π.Ε.Ο.) Αθηνών – Θηβών υπέστη σοβαρές ζημιές, καθώς και η πόλη της Μάνδρας στον οικιστικό ιστό της οποίας, σήμερα, υλοποιείται το αντιπλημμυρικό έργο «Εκτροπή χειμάρρου. Αγ. Αικατερίνης και διευθέτηση χειμάρρου Σούρες Θριασίου πεδίου»,

β) στις 07-05-2018 υπογράφηκε Προγραμματική Σύμβαση μεταξύ Περιφέρειας Αττικής και ΙΓΜΕ για την εκπόνηση έρευνας με τίτλο: «Ολοκληρωμένη γεωλογική έρευνα για τη μείωση του πλημμυρικού κινδύνου στην ευρύτερη περιοχή της Μάνδρας Αττικής-Μέτρα πρόληψης και περιορισμού των πλημμυρικών φαινομένων» που έχει ως σκοπό τη μείωση του κινδύνου που συνδέεται με την εμφάνιση πλημμυρικών φαινομένων στην περιοχή της Μάνδρας μέσω της διερεύνησης των γεωλογικών, υδρογεωλογικών και τεχνικογεωλογικών συνθηκών στις θέσεις

που απαιτούνται παρεμβάσεις για την ανάσχεση των σοβαρών φαινομένων που πλήττουν τον οικισμό,

γ) τα αποτελέσματα που θα προκύψουν από την υλοποίηση της ανωτέρω Προγραμματικής Σύμβασης, θα αξιοποιηθούν από την Περιφέρεια Αττικής για τον ορθολογικό σχεδιασμό και αναβάθμιση των υποδομών, με τελικό στόχο την προστασία των κατοίκων και του περιβάλλοντος,

δ) ανάντη του οικιστικού ιστού της πόλης της Μάνδρας υπάρχει πλούσιο υδρογραφικό δίκτυο με κύριους κλάδους το ρέμα Αγίας Αικατερίνης και το ρέμα Σούρες τα οποία πρέπει να μελετηθούν και να οριοθετηθούν και να προβλεφθούν, τα ανάλογα έργα διευθέτησης καθώς και τα έργα ανάσχεσης τα οποία θα μελετηθούν εντός της συνολικής λεκάνης απορροής κάθε ρέματος, σύμφωνα με την ανωτέρω έρευνα του ΙΓΜΕ η οποία κατατέθηκε στην Περιφέρεια Αττικής τον Οκτώβριο του 2018,

ε) μετά την καταστροφική πλημμύρα, (θεομηνία) την 15-11-2017 αλλά και την επανάληψη, σε μικρότερη έκταση τον Ιούνιο 2018 είναι απαραίτητο με την παρούσα μελέτη να σχεδιαστούν τα απαιτούμενα έργα στα ανάντη του συνεκτικού οικιστικού ιστού, για τη μείωση των κινδύνων από πλημμύρες και την αντιπλημμυρική προστασία της ευρύτερης περιοχής στα κατάντη,

στ) με δεδομένη την καταστροφική πλημμύρα τού Νοεμβρίου του 2017, άμεση προτεραιότητα και κύριοι στόχοι της υπό εκπόνηση μελέτης είναι: η αντιπλημμυρική προστασία της περιοχής με μείωση των κινδύνων από πλημμύρες, η περιβαλλοντικά ασφαλής συνολική διαχείριση των πλημμυρικών ροών με βελτίωση των συνθηκών ροής των ρεμάτων που καταλήγουν στον αστικό ιστό της πόλης της Μάνδρας, τόσο στα ορεινά τμήματά τους, όσο και στις παραρρεμάτιες περιοχές αυτών,

ζ) είναι πιθανή η συχνή επανάληψη παρόμοιων ακραίων φαινομένων λόγω της κλιματικής αλλαγής, για αυτό η υπόψη μελέτη με την οριοθέτηση και διευθέτηση των εν λόγω ρεμάτων, είναι απαραίτητο να γίνει δεδομένου ότι ήδη κατασκευάζεται το αντιπλημμυρικό έργο: «Εκτροπή χειμάρρου Αγίας Αικατερίνης και διευθέτηση χειμάρρου Σούρες Θριασίου πεδίου» εντός του οικιστικού ιστού, καθώς και η επισκευή του οδικού δικτύου της περιοχής στο τμήμα της Παλαιάς Εθνικής Οδού (Π.Ε.Ο.) Αθηνών – Θηβών τα οποίο υπέστη σοβαρές ζημιές,

η) για την άμεση δημοπράτηση και κατασκευή των αντίστοιχων έργων και για τη συμπλήρωση της αντιπλημμυρικής προστασίας της πόλης της Μάνδρας, η οποία έχει οικιστικά αναπτυχθεί παραπλεύρως της κοίτης των δύο ρεμάτων (Αγίας Αικατερίνης και Σούρες) απαιτείται η εκπόνηση της παρούσας μελέτης η οποία θα περιλαμβάνει τα εξής:

- Εκπόνηση Μελέτης υδραυλικών Έργων (κατηγορία μελέτης 13) με: (επικαιροποίηση Υδρολογικής μελέτης, εκπόνηση προμελέτης των πάσης φύσεως έργων διευθέτησης (στο βαθμό που αυτό απαιτείται), οριστική μελέτη έργων διευθέτησης και ανάσχεσης όπου απαιτούνται, μελέτη οριοθέτησης για τον καθορισμό των οριογραμμών των ρεμάτων, τεύχη Δημοπράτησης των έργων που θα προκύψουν από την εκπόνηση της πλήρους μελέτης σε στάδιο οριστικής μελέτης υδραυλικών έργων, σύνταξη ΣΑΥ-ΦΑΥ),

- Εκπόνηση Μελέτης Τοπογραφίας (κατηγορία μελέτης 16),

- Εκπόνηση Γεωλογικής μελέτης (κατηγορία μελέτης 20),

- Εκπόνηση μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (κατηγορία μελέτης 27),

θ) η ένταξη της εν λόγω μελέτης έχει προταθεί στην 1η τροποποίηση του Προγράμματος Εκτελεστέων έργων και στην 19 τροποποίηση του προϋπολογισμού της Περιφέρειας Αττικής,

ι) η Δ/νση Έργων Αντιπλημμυρικής Προστασίας Περιφέρειας Αττικής προκειμένου να αντιμετωπίσει εξ' ολοκλήρου τις επιπτώσεις που προκλήθηκαν από την κακοκαιρία στις 15-11-2017 στην περιοχή της πόλης της Μάνδρας από τα ανάντη ξόρος Πατέρα), πρέπει να εκπονήσει τις απαιτούμενες μελέτες, λαμβάνοντας υπόψη και την «Ολοκληρωμένη γεωλογική έρευνα για τη μείωση του πλημμυρικού κινδύνου, στην ευρύτερη περιοχή της Μάνδρας Αττικής-Μέτρα πρόληψης και περιορισμού των πλημμυρικών φαινομένων», (ΙΓΜΕ Οκτώβριος 2018), από τις οποίες θα προκύψουν τα αντίστοιχα προς υλοποίηση έργα.

ια) τη με την αριθμ 3703/2018 Απόφαση (ΑΔΑ: 9ΛΧΒ7Λ7ΑΡΥΠ) της Οικονομικής Επιτροπής της Περιφέρειας Αττικής.....».

5. Στο υποβληθέν συμπληρωματικό και με υπ' αρ. οικ. 463/25-02-2019 (αριθμ. πρωτ. εισερχ. 1181/27-02-2019) έγγραφο της αναθέτουσας αρχής, αναφέρονται περαιτέρω στοιχεία σχετικά με την από 07-05-2018 Προγραμματική Σύμβαση μεταξύ Περιφέρειας Αττικής και ΙΓΜΕ (βλ παρ. 3 ε) ιστορικού) και απαντώνται ερωτήματα που τέθηκαν από την Αρχή με το υπ' αρ. 466/12-02-2019 έγγραφο. Πιο συγκεκριμένα, τα ερωτήματα που τέθηκαν συνοψίζονται στα ακόλουθα:

α) τα τεχνικά συμπεράσματα της από την εκπονηθείσα σύμβαση με τίτλο: 'Ολοκληρωμένη γεωλογική έρευνα για τη μείωση του πλημμυρικού κινδύνου στην ευρύτερη περιοχή της Μάνδρας-Μέτρα πρόληψης και περιορισμού των πλημμυρικών φαινομένων' και πως τα στοιχεία και συμπεράσματα που προέκυψαν από αυτή συνδέονται με την υπό ανάθεση μελέτη, β) ποιες ανάγκες που αποσκοπούν στην αντιπλημμυρική προστασία της ευρύτερης περιοχής της Μάνδρας, καλύπτονται από τις εργασίες που εκτελούνται από το εν εξελίξει έργο με τίτλο: 'Εκτροπή χειμάρρου Αγίας Αικατερίνης και διευθέτηση χειμάρρου Σούρες', γ) πότε και με ποια διαδικασία ανατέθηκε το ως άνω έργο και η προηγηθείσα αυτού μελέτη και σε ποιο στάδιο βρίσκεται, δ) τους λόγους για τους οποίους δεν είναι δυνατή η τήρηση των κανόνων που προβλέπει η κείμενη νομοθεσία για την προκήρυξη ανοικτής ή κλειστής διαδικασίας για την υπό ανάθεση μελέτη, και μάλιστα με επισπευσμένη προθεσμία παραλαβής προσφορών, όπως προβλέπει η κείμενη νομοθεσία για την περίπτωση της κατεπείγουσας ανάγκης.

5.1. Σε συνέχεια των ερωτημάτων αυτών, η αναθέτουσα αρχή απαντά τα κάτωθι:

«.....Το έργο της ανωτέρω Προγραμματικής Σύμβασης προβλέπονταν να υλοποιηθεί με την παράδοση δύο διακριτών παραδοτέων, σε δύο Φάσεις υλοποίησης.

Η Φάση 1, με ημερομηνία έναρξης την υπογραφή της Σύμβασης και διάρκεια ένα μήνα, αφορά πρόδρομη έρευνα που περιλαμβάνει την οριοθέτηση των Λεκανών Απορροής που επηρεάζουν την οικιστική περιοχή της Μάνδρας, σύνταξη ψηφιακών υποβάθρων για την υποστήριξη των εργασιών υπαίθρου και προμήθεια των απαραίτητων αεροφωτογραφιών που καλύπτουν την

περιοχή μελέτης. Η Φάση 2, με ημερομηνία έναρξης ένα μήνα μετά την ημερομηνία υπογραφής της Σύμβασης, διάρκεια τριών μηνών και παράταση ενός μήνα, αφορά το σύνολο του ερευνητικού έργου και περιλαμβάνει τα διαθέσιμα βιβλιογραφικά δεδομένα, γεωλογική χαρτογράφηση για τον ακριβή προσδιορισμό της γεωλογικής - γεωτεκτονικής δομής και σύνταξη επί μέρους θεματικών χαρτών καθώς και γεωφυσικές διασκοπήσεις σε επιλεγμένες θέσεις των δύο Λεκανών Απορροής, προκειμένου να προσδιορισθεί το γεωλογικό υπόβαθρο. Η ως άνω εργασία (Φάση 1 και 2) έχει ολοκληρωθεί και παραληφθεί από την Περιφέρεια Αττικής.....»

Στην υποβληθείσα μελέτη (Φάση 2) αναφέρονται αναλυτικά τα πορίσματα και οι προτάσεις της τα οποία αφορούν επιγραμματικά στα κάτωθι:

α) Παρεμβάσεις επί των ρεμάτων: {α1) για την ανάσχεση/καθυστέρηση της ροής, α2)μέτρα ελέγχου της διαβρωτικής δράσης του νερού, α3) άλλα μέτρα παρεμβάσεων προστασίας των ρεμάτων},

β) παρεμβάσεις στις ελεύθερες επιφάνειες των λεκανών απορροής,

γ) προτεινόμενα μέτρα στις ζώνες υψηλής επιδεκτικότητας σε εδαφική διάβρωση και πλημμυρική κατάκλυση.

Στο τέλος της μελέτης του ΙΓΜΕ η οποία και προσκομίστηκε συνημμένη στο υπ' αρ. οικ. 463/25-02-2019 έγγραφο της αναθέτουσας αρχής με τα συμπληρωματικά στοιχεία αναφέρεται ότι:

«.....Με βάση τα ανωτέρω συμπεράσματα και δεδομένου ότι δεν υπάρχουν ακριβείς καταγραφές των χαρακτηριστικών της βροχόπτωσης για τη μελέτη του πλημμυρικού γεγονότος της 15ης Νοεμβρίου και βάσει των ανωτέρω, για να εξασφαλιστεί η αποτελεσματικότητα των παρεμβάσεων στις λεκάνες της Μάνδρας θα πρέπει αυτές να αποσκοπούν στην ανάσχεση των όμβριων υδάτων στην ανάντη ζώνη, στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό. Η διαδικασία αυτή με βάση την διεθνή πρακτική μπορεί να επιτευχθεί με την επιβράδυνση και συγκράτηση των επιφανειακών απορροών, τη διευκόλυνση των φαινομένων κατείσδυσης και την τροφοδοσία των υπόγειων υδροφόρων μέσω κατασκευής φραγμάτων στις πρώτες τάξεις του υδρογραφικού δικτύου. Η διερεύνηση των γεωμορφολογικών, γεωλογικών, τεχνικογεωλογικών και υδρολογικών παραμέτρων τις οποίες πραγματοποίησε το ΙΓΜΕ, στόχο είχαν να αναδείξουν τις πλέον κατάλληλες τεχνικές παρεμβάσεις στις οποίες πρέπει να προχωρήσει άμεσα η Πολιτεία, έτσι ώστε να μειώσει τις συνέπειες στην περίπτωση επανάληψης ενός ανάλογου καιρικού φαινομένου. Με τον χαρακτηρισμό κατάλληλες τεχνικές παρεμβάσεις νοούνται όλες εκείνες οι προτάσεις οι οποίες αφορούν την υλοποίηση σε χρόνο κατάλληλο και με δαπάνη που κινείται σε ανεκτά πλαίσια για τις οικονομικές δυνατότητες της Πολιτείας και με την αρμόζουσα αποτελεσματικότητα.

Για την οριστική διαστασιολόγηση των προτεινόμενων μέτρων παρεμβάσεων, απαιτείται η εκπόνηση λεπτομερούς υδραυλικής μελέτης η οποία δεν αποτελούσε αντικείμενο του παρόντος έργου, αλλά αποτελεί το επόμενο στάδιο για την υλοποίηση των παρεμβάσεων.....».

Περαιτέρω, σύμφωνα πάντα με τους ισχυρισμούς της αναθέτουσας αρχής, η σύνδεση των τεχνικών συμπερασμάτων της εν λόγω μελέτης και της υπό ανάθεση σύμβαση μελέτης εμφανίζεται στα κάτωθι τα οποία και αποτελούν συμπεράσματα της μελέτης του ΙΓΜΕ:

«...Η υπό ανάθεση μελέτη και η ήδη εκπονηθείσα έρευνα του ΙΓΜΕ αφορούν στην απομείωση του πλημμυρικού κινδύνου από τους χειμάρρους Σούρες και Αγ, Αικατερίνης.

Η εκπονηθείσα έρευνα του ΙΓΜΕ κατέληξε σε τεχνικά συμπεράσματα που αφορούν σε:

A) προτεινόμενες παρεμβάσεις επί των ρεμάτων: Οι παρεμβάσεις αυτές έχουν ως στόχο την ανάσχεση/καθυστέρηση της ροής, ή σε μέτρα ελέγχου της διαβρωτικής δράσης του νερού ή σε άλλου είδους παρεμβάσεις και

B) προτεινόμενα μέτρα στις ζώνες υψηλής επιδεκτικότητας σε εδαφική διάβρωση και πλημμυρική κατάκλυση....».

Αναλυτικότερα στο τέλος της παραγράφου 10.1 της έρευνας του ΙΓΜΕ αναφέρεται ότι:

«...Με βάση τα ανωτέρω συμπεράσματα και δεδομένου ότι δεν υπάρχουν ακριβείς καταγραφές των χαρακτηριστικών της βροχόπτωσης για τη μελέτη του πλημμυρικού γεγονότος της 15ης Νοεμβρίου και βάσει των ανωτέρω, για να εξασφαλιστεί η αποτελεσματικότητα των παρεμβάσεων στις λεκάνες της Μάνδρας θα πρέπει αυτές να αποσκοπούν στην ανάσχεση των όμβριων υδάτων στην ανάντη ζώνη, στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό. Η διαδικασία αυτή με βάση την διεθνή πρακτική μπορεί να επιτευχθεί με την επιβράδυνση και συγκράτηση των επιφανειακών απορροών, τη διευκόλυνση των φαινομένων κατείσδυσης και την τροφοδοσία των υπόγειων υδροφόρων μέσω κατασκευής φραγμάτων στις πρώτες τάξεις του υδρογραφικού δικτύου. Η διερεύνηση των γεωμορφολογικών, γεωλογικών, τεχνικογεωλογικών και υδρολογικών παραμέτρων τις οποίες πραγματοποίησε το ΙΓΜΕ, στόχο είχαν να αναδείξουν τις πλέον κατάλληλες τεχνικές παρεμβάσεις στις οποίες πρέπει να προχωρήσει άμεσα η Πολιτεία, έτσι ώστε να μειώσει τις συνέπειες στην περίπτωση επανάληψης ενός ανάλογου καιρικού φαινομένου. Με τον χαρακτηρισμό κατάλληλες τεχνικές παρεμβάσεις νοούνται όλες εκείνες οι προτάσεις οι οποίες αφορούν την υλοποίηση σε χρόνο κατάλληλο και με δαπάνη που κινείται σε ανεκτά πλαίσια για τις οικονομικές δυνατότητες της Πολιτείας και με την αρμόζουσα αποτελεσματικότητα.

Για την οριστική διαστασιολόγηση των προτεινόμενων μέτρων-παρεμβάσεων, απαιτείται η εκπόνηση υδραυλικής μελέτης, η οποία δεν αποτελούσε αντικείμενο του παρόντος έργου, αλλά αποτελεί το επόμενο στάδιο για την υλοποίηση των παρεμβάσεων.

Επομένως η υπό ανάθεση Υδραυλική Μελέτη, αποτελεί την συνέχεια της γεωλογικής έρευνας του ΙΓΜΕ, ώστε να μελετηθούν και στην συνέχεια να υλοποιηθούν οι προτεινόμενες παρεμβάσεις με στόχο την απομείωση αφενός της πλημμυρικής αιχμής και αφετέρου των επιπτώσεων της διάβρωσης που δημιουργεί στο έδαφος.

Η γεωλογική αξιολόγηση της ορεινής λεκάνης απορροής και οι προτεινόμενες παρεμβάσεις είναι ιδιαίτερες σημαντικές για την μελέτη των έργων αντιπλημμυρικής προστασίας, καθώς αυτές θα ενταχθούν αφού μελετηθούν περαιτέρω από τεχνικής άποψης, που αποτελεί και το αντικείμενο της υπό ανάθεση μελέτης.

Στην παρ. 10.2.1.3. «Συμπεράσματα της έρευνας του ΙΓΜΕ» αναφέρεται ότι "είναι απαραίτητο να υλοποιηθεί η οριοθέτηση των ρεμάτων και διαμόρφωση της κοίτης τους στον μέσο και κάτω ρου λαμβάνοντας υπόψη για το σχεδιασμό τους, το αποτέλεσμα των προτεινόμενων παρεμβάσεων από το παρόν έργο στα ορεινά"

Ως εκ τούτου προκύπτει η άρρηκτη σύνδεση μεταξύ των τεχνικών συμπερασμάτων της έρευνας του ΙΓΜΕ και της υπό ανάθεση μελέτης....».

5.2. Αναφορικά με την τεκμηρίωση των λόγων για τους οποίους η εκπονηθείσα, από το ΙΓΜΕ, γεωλογική έρευνα ήταν προαπαιτούμενη της υπό ανάθεση μελέτης, η Περιφέρεια Αττικής δηλώνει τα εξής:

«.....Η Περιφέρεια Αττικής, εν γένει, θέτει προτεραιότητες για την ένταξη έργων αντιπλημμυρικής προστασίας ξεκινώντας από την κατάντη-πεδινή περιοχή των λεκανών απορροής των υδατορεμάτων καθότι σχετίζεται άμεσα με την ύπαρξη ανθρώπινης ζωής αλλά και σημαντικών έργων υποδομής.

Πράγματι στην υπόψη περιοχή, το ΥΠΥΜΕΔΙ (πριν την μεταφορά της υπηρεσίας στην Περιφέρεια Αττικής με το Ν. 3852/2010) το έτος 2011, προκήρυξε τη Μελέτη με τίτλο «Οριστική μελέτη εκτροπής του χειμάρρου Αγ. Αικατερίνης και διευθέτησης χειμάρρου Σούρες Θριασίου Πεδίου», καθότι:

- στην υπόψη περιοχή υπήρχε «Προμελέτη Διευθέτησης χ. Σούρες, Αγίας Αικατερίνης και Κοροπούλη», ΕΥΔΑΠ (1996/Αναθεώρηση2003), τα στοιχεία της οποίας χρησιμοποιήθηκαν τόσο για την διάρθρωση των προκηρυσσομένων σταδίων όσο και την προεκτίμηση των αντίστοιχων αμοιβών.

- είχαν κατασκευαστεί ήδη τα έργα εκτροπής του χ. Σούρες προς τον χ. Σαρανταπόταμο, οπότε ήταν δεδομένος ο αποδέκτης και η παροχετευτική ικανότητα αυτού.

Η μελέτη και κατασκευή των έργων της πεδινής κοίτης αποτέλεσε το πρώτο στάδιο του αντιπλημμυρικού σχεδιασμού, το οποίο ήδη υλοποιείται και για να ολοκληρωθεί θα πρέπει να επεκταθεί και προς την ορεινή κοίτη, στην οποία δεν υπάρχουν μελέτες και αντίστοιχες έρευνες,

Τα πρόσφατα έντονα πλημμυρικά φαινόμενα σε συνδυασμό με την ανυπαρξία μελετών και στοιχείων για την ορεινή κοίτη, καθώς και η δεδομένη παροχετευτικότητα του αποδέκτη, οδήγησε σε πρώτη φάση στην αναγκαιότητα έρευνας της «γεωλογικής συμπεριφοράς» της ορεινής λεκάνης απορροής, ώστε να αξιολογηθούν οι παρεμβάσεις ανάσχεσης της πλημμυρικής απορροής και τα θέματα διάβρωσης του εδάφους λόγω πλημμύρας.

Η Περιφέρεια Αττικής, προκειμένου να καλύψει τα ανωτέρω, επέλεξε να συνεργαστεί με έναν θεσμοθετημένο σύμβουλο της πολιτείας, όπως είναι το ΙΓΜΕ, το οποίο είναι εξειδικευμένο στο γεωλογικό αντικείμενο, ώστε να αξιολογήσει με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τις συνθήκες στην ορεινή λεκάνη των υδατορεμάτων ανάντη της πόλης της Μάνδρας.

Η ανάθεση και η εκπόνηση της αντίστοιχης έρευνας από το ΙΓΜΕ υλοποιήθηκε σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα και τα συμπεράσματά της χρησιμοποιήθηκαν άμεσα από την Υπηρεσία μας,

ως βάση τόσο για να προτείνει τις απαιτούμενες μελέτες αντιπλημμυρικής προστασίας όσο και για να προεκτιμήσει τις αντίστοιχες αμοιβές τους.

Με βάση τα παραπάνω προκύπτει σαφώς ότι η γεωλογική μελέτη που εκπονήθηκε από το ΙΓΜΕ, ορθώς θεωρήθηκε από την Περιφέρεια Αττικής ως προαπαιτούμενο στάδιο προκειμένου να προχωρήσει στην ολοκλήρωση του αντιπλημμυρικού σχεδιασμού της πληγείσας περιοχής της Μάνδρας...».

5.3. Περαιτέρω, η αναθέτουσα αρχή, σχετικά με το ποιες ανάγκες που αποσκοπούν στην αντιπλημμυρική προστασία της ευρύτερης περιοχής της Μάνδρας, καλύπτονται από τις εργασίες που ήδη εκτελούνται στο πλαίσιο του εν εξελίξει έργου με τίτλο: «Εκτροπή χειμάρρου Αγίας Αικατερίνης και διευθέτηση χειμάρρου Σούρες» και πώς σχετίζονται αυτές με τις εργασίες που θα απαιτηθεί να εκτελεστούν μετά την ολοκλήρωση της ζητούμενης μελέτης οριοθέτησης, όταν αυτή ολοκληρωθεί, δηλώνει ότι:

«.....Ο αντιπλημμυρικός σχεδιασμός σχετίζεται με πιθανοτικό προσδιορισμό των πλημμυρικών φαινομένων και για ορισμένη συχνότητα εμφάνισης τους και συνεπώς δεν είναι εφικτό ποτέ να έχουμε οριστική αντιμετώπιση όλων των πλημμυρικών φαινομένων, διότι η πρακτική αυτή θα οδηγούσε σε έργα μη υλοποιήσιμα τόσο από οικονομικής όσο και από περιβαλλοντικής άποψης.

Με τα υπό κατασκευή έργα του έργου «Εκτροπή χειμάρρου Αγίας Αικατερίνης και διευθέτηση χειμάρρου Σούρες», υλοποιείται η πρώτη φάση των έργων αντιπλημμυρικής προστασίας, για τις πεδινές περιοχές της λεκάνης απορροής των υδατορεμάτων και κυρίως του πολεοδομικού συγκροτήματος Μάνδρας και για πλημμυρικά φαινόμενα 50ετίας.

Τα έργα που θα μελετηθούν με την υπό ανάθεση σύμβαση μελέτης, θα καλύψουν δεύτερη φάση των έργων αντιπλημμυρικής προστασίας. Τα έργα αυτά εντάσσονται πλήρως λειτουργικά και υδραυλικά με τα υπό κατασκευή έργα, καθώς είναι συμπληρωματικά τους και υλοποιούνται στις ανάντη των έργων περιοχές.

Σκοπός τους είναι η ενίσχυση της αντιπλημμυρικής λειτουργίας των υπό κατασκευή έργων με περιορισμό της πλημμυρικής αιχμής και των φερτών υλικών που καταλήγουν σε αυτά από τα ανάντη και γενικώς την καλύτερη διαχείριση των πλημμυρικών ροών με βελτίωση των συνθηκών ροής των ρεμάτων που καταλήγουν στον αστικό ιστό της πόλης της Μάνδρας αλλά και στις παραρεμάτιες περιοχές αυτών. Επίσης στοχεύουν στην προστασία των υδατορεμάτων σε συνδυασμό με τις αναπτυσσόμενες ανθρωπογενείς λειτουργίες μέσω της οριοθέτησής τους.....».

5.4. Αναφορικά με τη διαδικασία ανάθεσης του έργου: «Εκτροπή χειμάρρου Αγίας Αικατερίνης και διευθέτηση χειμάρρου Σούρες», καθώς και την προηγηθείσα αυτού μελέτη, η Περιφέρεια Αττικής αναφέρει τα ακόλουθα:

«...«Οριστική μελέτη εκτροπής του χειμάρρου Αγ. Αικατερίνης και διευθέτησης χειμάρρου Σούρες Θριασίου Πεδίου».

- Η τ. Δ/νση Υδραυλικών Έργων Περιφέρειας Αττικής (Δ10) του τ. ΥΠΥΜΕΔΙ εφαρμόζοντας τις προβλέψεις του Ν.3316/20015 (άρθρο 7) εξέδωσε (2011) την προκήρυξη για την διαδικασία ανάθεσης της μελέτης με τίτλο «Οριστική μελέτη εκτροπής του χειμάρρου Αγ. Αικατερίνης και διευθέτησης χειμάρρου Σούρες Θριασίου Πεδίου».
- Μετά την ολοκλήρωση της διαγωνιστικής διαδικασίας η μελέτη ανατέθηκε στις 22.07.2012.
- Με την υπ. αριθμ.2133/2014 Απόφαση (22.10.2014) της Οικονομικής Επιτροπής της Περιφέρειας Αττικής εγκρίθηκε το τελευταίο στάδιο της ως άνω Σύμβασης.
- Ακολούθησε η διαδικασία της έγκρισης και επικύρωσης των οριογραμμών (ΦΕΚ 15/ΤΔ'/2016), η επικαιροποίηση των κτηματολογικών πινάκων και διαγραμμάτων της κτηματολογικής μελέτης, σύμφωνα με τα στοιχεία του κτηματολογίου που ήταν πλέον σε εφαρμογή , η διαδικασία Κήρυξης των απαλλοτριώσεων (ΦΕΚ 68(Τ.Α.Α.Π./13-04-2018) και στη συνέχεια η επίταξη των ακινήτων που χρησιμοποιούνταν για την κατασκευή του έργου (Απόφαση Γεν. Γραμματέα Υποδομών 3381/27-06-2018 ΑΔΑ:Ω8ΑΘ465ΧΘΞ-Ω97).
- Έργο: «Εκτροπή χειμάρρου Αγ. Αικατερίνης και διευθέτησης χειμάρρου Σούρες Θριασίου πεδίου»

Με την υπ' αριθμ. 1013/2018 ΑΔΑ: 6ΞΑΧ7Λ7-ΤΘΖ Απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής της Περιφέρειας Αττικής αποφασίστηκε για την κατασκευή των έργων της ανωτέρω μελέτης

α) η προσφυγή σε διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης αλλά με ανάρτηση αυτής στο ΕΣΗΔΗΣ και στην ιστοσελίδα της Περιφέρειας σύμφωνα με τις διατάξεις το άρθρου 32, παρ. Γ τοι) ν 4412/2016, για το έργο: Εκτροπή χειμάρρου Αγ, Αικατερίνης και διευθέτησης χειμάρρου Σούρες Θριασίου πεδίου, προϋπολογισμού: 8.830.000,00 Ευρώ (πλέον Φ.Ι.Α, 2.119.200,00.) δηλαδή συνολικής δαπάνης 10.949.200,00 Ευρώ

β) η σύντμηση της προθεσμίας ολοκλήρωσης της κατασκευής του έργου σε 10 (δέκα) μήνες,

γ) η έγκριση των όρων της συνημμένης πρόσκλησης και της Διακήρυξης,

δ) η ηλεκτρονική διαδικασία μέσω του ΕΣΗΔΙ4Σ,

ε) η επιλογή διά κληρώσεως 7 (επτά) εταιρειών, που θα κληθούν να υποβάλλουν προσφορά, με ηλεκτρονικό σύστημα κλήρωσης, από τον κατάλογο που συντάχθηκε από τη Διεύθυνση Έργων Αντιπλημμυρικής Προστασίας.

Η επιλογή της ανωτέρω διαδικασίας ήταν αναγκαία λόγω του ότι η θεομηνία του Νοεμβρίου 2017 δεν ήταν μόνο απρόβλεπτο γεγονός αλλά κατατάσσετο και στις περιπτώσεις ανωτέρας βίας, που προκάλεσε την απώλεια ανθρώπων, εκτεταμένες υλικές ζημιές, και η περιοχή κηρύχθηκε σε κατάσταση εκτάκτου ανάγκης.

Η ημερομηνία αποσφράγισης των οικονομικών προσφορών είχε οριστεί στις 30/5/2018 σύμφωνα με τη Διακήρυξη κατεπείγουσας διαδικασίας που αναρτήθηκε στο ΚΗΜΔΗΣ. Στη συνέχεια με τη διαδικασία του διαγωνισμού μέσω ΕΣΗΔΗΣ, των εγκρίσεων των πρακτικών της Επιτροπής Διαγωνισμού από την Οικονομική Επιτροπή, τον προσυμβατικό έλεγχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, η σύμβαση για την κατασκευή του έργου υπογράφηκε στις 03/08/2018. Το έργο εκτελείται με ταχύτετους ρυθμούς και αναμένεται να ολοκληρωθεί σύμφωνα με το εγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα τον Ιούνιο του 2019....».

5.5. Εν συνεχεία, η αναθέτουσα αρχή και αναφορικά με τη μελέτη με τίτλο: «Ολοκληρωμένη γεωλογική έρευνα για τη μείωση του πλημμυρικού κινδύνου στην ευρύτερη περιοχή της Μάνδρας Αττικής - Μέτρα πρόληψης και περιορισμού των πλημμυρικών φαινομένων», δηλώνει πως:

«.....Η έρευνα αυτή ανατέθηκε με Προγραμματική Σύμβαση, στο ΙΓΜΕ που διαχρονικά έχει σημαντική εμπειρία και διεθνή αναγνώριση στα υπό έρευνα αντικείμενα, ως θεσμοθετημένος σύμβουλος της Πολιτείας σε θέματα γεωλογικής έρευνας και ο επίσημος φορέας στην Ελληνική Επικράτεια που ασχολείται με το αντικείμενο των γεωλογικών χαρτογραφήσεων και εκδίδει γεωλογικούς χάρτες, έχοντας μακρόχρονη εμπειρία σε αυτό το αντικείμενο. Επιπλέον αποτελεί το φορέα που ασχολείται με καταστροφικά φαινόμενα, όπως μακροσεισμικά αποτελέσματα σεισμών, κατολισθήσεις, διαβρώσεις εδαφών και επί χρόνια έχει αντιμετωπίσει παρόμοιες καταστάσεις. Στον τομέα της υδρογεωλογίας αποτελεί τον φορέα που ασχολείται μεταξύ άλλων με την κατάρτιση ισοζυγίων νερού σε επίπεδο υδρολογικής λεκάνης,

Η Περιφέρεια Αττικής αξιολόγησε τις χρονοβόρες γραφειοκρατικές διαδικασίες ανάθεσης και την επείγουσα φύση του έργου και θεώρησε τη σύναψη Προγραμματικής Σύμβασης με τον ανωτέρω φορέα την πλέον πρόσφορη διαδικασία προκειμένου τα παραδοτέα της έρευνας να είναι αξιοποιήσιμα σε σύντομο χρονικό διάστημα και να ληφθούν υπόψη στην υπό ανάθεση μελέτη....».

5.6. Τέλος, η Περιφέρεια Αττικής, τεκμηριώνει τους λόγους για τους οποίους, κατά την κρίση της, δεν είναι δυνατή η τήρηση των κανόνων που προβλέπει η κείμενη νομοθεσία για την προκήρυξη ανοικτής ή κλειστής διαδικασίας για την υπό ανάθεση μελέτη:

«.....Αναφέρουμε ότι σαφώς και, είναι εφικτή η χρήση της κλειστής ή ανοικτής διαδικασίας και για την παρούσα όμως η Περιφέρεια Αττικής συνεκτιμώντας τις χρονικές δεσμεύσεις, την εμπειρία της από αντίστοιχες διαδικασίες ανάθεσης, και την ιδιαίτερη φύση της περιοχής ενδιαφέροντος, που έχει κηρυχθεί σε κατάσταση εκτάκτου ανάγκης, μετά τα πλημμυρικά γεγονότα της 15ης Νοεμβρίου 2017 επιλέγει διαδικασίες οι οποίες έχουν μικρό χρόνο ολοκλήρωσης τους.

Η Υπηρεσία μας εκτιμά ότι ακολουθώντας την προτεινόμενη διαδικασία ανάθεσης:

■ διασφαλίζει το δημόσιο συμφέρον με νόμιμες διαδικασίες.

Είναι εφικτή η ολοκλήρωση των διαδικασιών ανάθεσης εντός των χρονικών δεσμεύσεων της υπ. Αριθμ πρωτ. 8266/08.11.2018 Απόφασης του Γενικού Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας καθώς εξακολουθούν να υφίστανται οι λόγοι κήρυξης έκτακτης ανάγκης και το έργο

διαχείρισης των συνεπειών από καταστροφές που προκλήθηκαν από έντονα καιρικά φαινόμενα (έντονες βροχοπτώσεις και πλημμύρες) που εκδηλώθηκαν στο Δήμο Μάνδρας στις 15-11-2017. Θα πρέπει δηλαδή να διεκπεραιωθούν επείγοντα έργα διαχείρισης των συνεπειών που απαιτούνται όπως και η παρούσα υπό ανάθεση μελέτη,

■ Προχωρώντας σε άμεσες και στοχευμένες ενέργειες, με την υπό ανάθεση σύμβαση θα συμπληρωθεί ο σχεδιασμός στην πληγείσα περιοχή, η οποία θα ενισχυθεί σημαντικά έναντι νέων έντονων πλημμυρικών γεγονότων με τα γνωστά αποτελέσματα.

Η άποψη της Υπηρεσίας μας για την ανάθεση σύμφωνα με το άρθρο 32 παρ. 2γ του ν. 4412/2016 υπαγορεύτηκε από τα ακόλουθα:

Την εμπειρία της Υπηρεσίας μας από την εφαρμογή των ανοικτών και κλειστών διαδικασιών. Ως παράδειγμα αναφέρουμε την προκήρυξη της Υπηρεσία μας με τίτλο: «ΜΕΛΕΤΗ ΔΙΕΥΘΕΤΗΣΗΣ ΧΕΙΜΑΡΡΟΥ ΑΓ. ΙΩΑΝΝΗ ΘΡΙΑΣΙΟΥ ΠΕΔΙΟΥ Δ, ΑΤΤΙΚΗΣ ΑΠΟ Χ.Θ. 1+400 ΕΩΣ Χ.Θ. 6+125 (ΑΤΤΙΚΗ ΟΔΟΣ)» που ξεκίνησε η διαγωνιστική ανοικτή διαδικασία το 2016 η οποία δεν έχει ακόμα σήμερα τελεσιδικήσει λόγω ενστάσεων και ελεγκτικών διαδικασιών, με αποτέλεσμα να μην έχει ξεκινήσει η μελέτη των έργων αντιπλημμυρικής προστασίας.

Την ανωτέρω άποψη της Υπηρεσίας μας ενέκρινε η Οικονομική Επιτροπή της Περιφέρειας Αττικής με την υπ. αριθ. 3703/2018 Απόφασή της όπου αποφάσισε:

α) την προσφυγή σε διαδικασία διαπραγμάτευσης σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 32 παρ.2.γ του ν,4412/2016 και

β) των όρων της Διακήρυξης και της πρόσκλησης για την μελέτη «Οριοθέτηση, διευθέτηση και έργα ανάσχεσης ρεμάτων Σούρες και Αγίας Αικατερίνης ανάντη πόλεως Μάνδρας».

Η εφαρμογή των προβλέψεων των άρθρων 27 Ανοικτή διαδικασία (άρθρο 27 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ) παραγρ.3 και 28 Κλειστή διαδικασία (άρθρο 28 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ) του Ν.4412/2016 στην παραγρ. 7 όντως μειώνει τον χρόνο ανάθεσης αλλά δεν επιλύει το σημαντικό πρόβλημα των χρονικών καθυστερήσεων, το οποίο προκύπτει κυρίως από τα επιμέρους στάδια της διαγωνιστικής διαδικασίας (αξιολογήσεις συμμετεχόντων, προσφυγές κλπ).

Αντιθέτως ακολουθώντας την προτεινόμενη διαδικασία η οποία σύμφωνα με την παρ.3 εδ.γ του άρθρου 32 με δεδομένο ότι υφίσταται κατεπείγουσα ανάγκη για τον αντιπλημμυρικό σχεδιασμό της υπόψη περιοχής και η οποία εφαρμόστηκε και στο έργο που κατασκευάζεται, η διαδικασία δημοπράτησης θα ολοκληρωθεί εντός τριών μηνών περίπου, από την ημερομηνία αποσφράγισης των προσφορών των διαγωνιζομένων μέσω ΕΣΗΔΗΣ.....».

II. Νομικό πλαίσιο

6. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2 παρ. 2 περ. γ υποπερ. δδ του ν. 4013/2011, όπως ισχύει, προβλέπεται ότι: «[...] δδ) Οι αποφάσεις των αναθετουσών Αρχών που αφορούν την προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης για την ανάθεση των δημόσιων συμβάσεων, σύμφωνα με την περίπτωση β' της παρ. 2 του άρθρου 26 και τα άρθρα 32 και 269 του Ν.

4412/2016 (Α'147) εξαιρουμένων των περιπτώσεων ανωτέρας βίας, εκδίδονται μετά από σύμφωνη γνώμη της Αρχής, εφόσον οι συμβάσεις αυτές εμπίπτουν, λόγω της εκτιμώμενης αξίας τους, στο πεδίο εφαρμογής των Οδηγιών 2014/24/ΕΚ και 2014/25/ΕΚ, οι οποίες ενσωματώθηκαν στην ελληνική έννομη τάξη με το Ν. 4412/2016. Κατά την άσκηση της εν λόγω αρμοδιότητας η Αρχή λαμβάνει υπόψη της τις γενικές αρχές του ενωσιακού και εθνικού δικαίου [...]

7. Σύμφωνα με το άρθρο 5 του ίδιου νόμου: “Ως κατώτατα όρια, σε συνάρτηση προς την εκτιμώμενη αξία της σύμβασης, εκτός ΦΠΑ, ορίζονται τα ακόλουθα:

α) 5.548.000 ευρώ για τις δημόσιες συμβάσεις έργων,

β) 144.000 ευρώ για δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών που ανατίθενται από κεντρικές κυβερνητικές αρχές και για διαγωνισμούς μελετών που διοργανώνονται από τις εν λόγω αρχές. Αν οι δημόσιες συμβάσεις προμηθειών ανατίθενται από τις αναθέτουσες αρχές που δραστηριοποιούνται στον τομέα της άμυνας, το εν λόγω κατώτατο όριο ισχύει μόνο για τις συμβάσεις που αφορούν τα οριζόμενα στο Παράρτημα ΙΙΙ του Προσαρτήματος Α' προϊόντα,

γ) 221.000 ευρώ για δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών που ανατίθενται από μη κεντρικές αναθέτουσες αρχές και για διαγωνισμούς μελετών που διοργανώνονται από τις εν λόγω αρχές. Το κατώτατο όριο αυτό εφαρμόζεται επίσης στις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών που ανατίθενται από κεντρικές κυβερνητικές αρχές οι οποίες δραστηριοποιούνται στον τομέα της άμυνας, όταν οι συμβάσεις αυτές αφορούν προϊόντα που δεν εμπίπτουν στο Παράρτημα ΙΙΙ του Προσαρτήματος Α' ,

δ) 750.000 ευρώ για δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών που αφορούν κοινωνικές και άλλες ειδικές υπηρεσίες που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα ΧΙV του Προσαρτήματος Α' ».

Τα προαναφερθέντα όρια ως ποσά για τις μη κεντρικές αναθέτουσες αρχές, προέκυψαν από τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθμ. 2365/2017 της Επιτροπής, και ισχύουν από 01-01-2018.

8. Στη διάταξη του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016 (Α' 147), η οποία ενσωματώνει την αντίστοιχη διάταξη του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, προβλέπεται ότι:

«2. Η διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση μπορεί να χρησιμοποιείται για δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών σε οποιαδήποτε από τις κατωτέρω περιπτώσεις: [...] γ) στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο, εάν λόγω κατεπείγουσας ανάγκης οφειλόμενης σε γεγονότα απρόβλεπτα για την αναθέτουσα αρχή, δεν είναι δυνατή η τήρηση των προθεσμιών που προβλέπονται για τις ανοικτές, κλειστές ή ανταγωνιστικές διαδικασίες με διαπραγμάτευση. Οι περιστάσεις που επικαλούνται οι αναθέτουσες αρχές για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική τους ευθύνη»'.

III. Νομική Εκτίμηση

9. Το υπό εξέταση αίτημα της Περιφέρειας Αττικής αφορά στη σύναψη δημόσιας σύμβασης εκπόνησης μελέτης, με την έννοια της διάταξης του άρθρου 2 παρ. 1 περ. 6α του ν. 4412/2016, η οποία ενσωματώνει την αντίστοιχη διάταξη του άρθρου 2 παρ. 1 περ. 6 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, συνολικής προϋπολογισθείσας δαπάνης 1.311.952,61€, μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α., η οποία υπερβαίνει τα κατώτατα όρια του άρθρου 5 του ν. 4412/2016, και για το λόγο αυτό συντρέχει η αρμοδιότητα της Αρχής κατ' άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ) υποπερ. δδ) του ν. 4013/2011, όπως ισχύει, για την παροχή σύμφωνης γνώμης.

10. Όσον αφορά στη διαδικασία με διαπραγμάτευση, κατ' αρχήν πρέπει να επισημανθεί ότι έχει εξαιρετικό χαρακτήρα και επιτρέπεται να εφαρμόζεται μόνο στις περιοριστικώς απαριθμούμενες στα άρθρα 30 και 31 της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ περιπτώσεις - αντίστοιχα άρθρα 24 και 25 π.δ. 60/2007 - [βλ. σχετικώς ΔΕΕ, απόφαση της 8ης Απριλίου 2008, C 337/05, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 2008, I-2173, σκέψη 56]. Συναφώς επισημαίνεται ότι οι ανωτέρω διατάξεις στο μέτρο που εισάγουν εξαιρέσεις που συνιστούν παρέκκλιση από τη βασική ρύθμιση, ήτοι από τους κανόνες που αποσκοπούν στη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των αναγνωριζομένων από τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Σ.Λ.Ε.Ε.) δικαιωμάτων στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, πρέπει να αποτελούν αντικείμενο συστατικής ερμηνείας. Συγκεκριμένα, προκειμένου η Οδηγία 2004/18/ΕΚ να μην απολέσει την πρακτική αποτελεσματικότητά της, τα κράτη μέλη και οι αναθέτουσες αρχές τους δεν επιτρέπεται να προβλέπουν περιπτώσεις προσφυγής στη διαδικασία με διαπραγμάτευση που δεν προβλέπονται από την εν λόγω οδηγία ή να συνοδεύουν τις ρητώς προβλεπόμενες από την οδηγία αυτή περιπτώσεις με νέους όρους που έχουν ως αποτέλεσμα να καθιστούν ευκολότερη την προσφυγή στην εν λόγω διαδικασία (βλ. ΔΕΕ, αποφάσεις της 18^{ης} Μαΐου 1995, C-57/94, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 1995, σ. I-1249, σκέψη 23, της 28^{ης} Μαρτίου 1996, C-318/94, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλ. 1996, σ. I-1949, σκέψη 13 και της 13^{ης} Ιανουαρίου 2005, C-84/03, Επιτροπή κατά Ισπανίας, Συλλ. 2005, I-13947, σκέψη 48). Εξάλλου, το βάρος αποδείξεως περί του ότι συντρέχουν όντως οι έκτακτες περιστάσεις που δικαιολογούν την απόκλιση το φέρει ο προτιθέμενος να κάνει χρήση των διατάξεων αυτών (βλ. υπό το πνεύμα αυτό ΔΕΕ, αποφάσεις της 10^{ης} Μαρτίου 1987, C-199/85, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 1987, σ. 1039, σκέψη 14, της 18^{ης} Μαΐου 1995, C-57/94, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 1995, σ. I-1249, σκέψη 23, της 28^{ης} Μαρτίου 1996, C-318/94, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλ. 1996, σ. I-1949, της 10^{ης} Απριλίου 2003, C-20/01 και C-28/01, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλ. 2003, I-360, σκέψη 58, της 14^{ης} Σεπτεμβρίου 2004, C-385/02, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 2004, σ. I-8121, σκέψη 19, της 14^{ης} Οκτωβρίου 2004, C-340/02, Επιτροπή κατά Γαλλίας, Συλλ. 2004, I-9845, σκέψη 38, και της 2^{ας} Ιουνίου 2005, C-394/02, Επιτροπή κατά Ελλάδας, Συλλ. 2005, I-4713, σκέψη 33).

11. Περαιτέρω, γίνεται δεκτό ότι η αναθέτουσα αρχή έχει μεν ευχέρεια, κατ' απόκλιση από το γενικό κανόνα διενέργειας ανοικτού ή κλειστού διαγωνισμού, να συνάπτει δημόσια σύμβαση με προσφυγή στην εξαιρετική διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση της σχετικής προκήρυξης, μόνον όμως εφόσον συντρέχουν οι προς τούτο νόμιμες προϋποθέσεις, ήτοι κατεπείγουσα ανάγκη οφειλόμενη σε γεγονότα απρόβλεπτα και δη μη απορρέοντα από δική της ευθύνη. Η σχετική απόφαση της αναθέτουσας αρχής πρέπει να φέρει πλήρη και ειδική αιτιολογία, αναφερόμενη στους λόγους για τους οποίους αποφασίζεται η προσφυγή

στην εν λόγω εξαιρετική διαδικασία (βλ. χαρακτηριστικά ΣτΕ 1747/2011). Επιπλέον, αντίστοιχη άποψη έχει υιοθετήσει και το Ελεγκτικό Συνέδριο, το οποίο δέχεται ότι απρόβλεπτες περιστάσεις είναι τα γεγονότα που δεν μπορούν αντικειμενικά με βάση τα διδάγματα της ανθρώπινης πείρας και λογικής να προβλεφθούν, είναι δε ανεξάρτητα της βούλησης της αναθέτουσας αρχής και δεν πρέπει να απορρέουν από έλλειψη προγραμματισμού και επιμέλειας αυτής (βλ. ενδεικτικά πράξεις ΕΣ 91, 105, 171, 191, 200, 205 και 214/2007, 15 και 74/2008 σχετικά με την αντίστοιχη διάταξη της υποπερίπτωσης γ' της περίπτωσης 1 του άρθρου 25 του προϊσχύσαντος π.δ/τος 60/2007).

12. Επιπροσθέτως, ως απρόβλεπτες περιστάσεις νοούνται γεγονότα που υπερβαίνουν κατά πολύ τον συνήθη ρου του οικονομικού και κοινωνικού βίου, όπως λ.χ. οι θεομηνίες (πλημμύρες, σεισμοί κλπ.), τα οποία καθιστούν κατεπείγοντως απαραίτητη την παράδοση διαφόρων προμηθειών, παροχή υπηρεσιών και εκτέλεση έργων στους πληγέντες. Επιπλέον, κατά την πάγια νομολογία του Ελεγκτικού Συνεδρίου «ως απρόβλεπτες περιστάσεις νοούνται εκείνα τα αιφνίδια πραγματικά γεγονότα, τα οποία, ακριβώς επειδή δεν μπορούσαν να είναι γνωστά στην αναθέτουσα αρχή, ούτε ανάγονται στη σφαίρα της ευθύνης της, κατέστησαν ανέφικτο τον έγκαιρο από την ίδια προγραμματισμό των αναγκαίων για την αντιμετώπισή τους ενεργειών. Περαιτέρω, η επίκληση της κατεπείγουσας ανάγκης δικαιολογείται για την ανάθεση εκείνων μόνο των συμβάσεων, που είναι απολύτως αναγκαίες για την άμεση εξυπηρέτηση των συγκεκριμένων αναγκών που προέκυψαν εξαιτίας των απρόβλεπτων γεγονότων, και όχι για την κάλυψη των τακτικών αναγκών της. Σε κάθε περίπτωση, οι διατάξεις που αφορούν στην ανάθεση με διαδικασία διαπραγμάτευσης πρέπει να ερμηνεύονται συσταλτικά, καθόσον εισάγουν παρεκκλίσεις από την εφαρμογή των κανόνων που διέπουν την ανάθεση των δημόσιων συμβάσεων, το δε βάρος απόδειξης, ότι πράγματι συντρέχουν σωρευτικώς οι εξαιρετικές περιστάσεις που δικαιολογούν την εκάστοτε παρέκκλιση, φέρει η αναθέτουσα αρχή η οποία κάθε φορά τις επικαλείται» (βλ. σχετ. Ε.Σ. Ζ' Κλιμάκιο Πράξη 164/2018 και Τμήμα VI Απόφαση 1326/2018 και τις εκεί παραπομπές σε Ε.Σ. Τμ. Μειζ. Επτ. Συνθ. 707/2013, VI Τμ. 3015, 3217/2012, κ.ά.).

13. Ειδικότερα, ως προς την εφαρμογή του άρθρου 32 περ. 2 υποπερ. γ' του ν. 4412/2016 και μάλιστα για την εξαίρεση του κατεπείγοντος, η εφαρμογή της τελευταίας εξαρτάται από τη συνδρομή πέντε σωρευτικών προϋποθέσεων. Επί του ζητήματος αυτού παρατηρούνται τα εξής:

(α) Οι εν λόγω προϋποθέσεις είναι οι ακόλουθες:

i) η ύπαρξη κατεπείγουσας ανάγκης που δεν συμβιβάζεται με τις προθεσμίες που επιτάσσουν άλλες διαδικασίες,

ii) η ύπαρξη απρόβλεπτης περίπτωσης,

iii) η ύπαρξη αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ της απρόβλεπτης περίπτωσης και της κατεπείγουσας ανάγκης που ανακύπτει,

iv) οι περιστάσεις που επικαλούνται οι αναθέτουσες αρχές για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική τους ευθύνη, και τέλος,

ν) η ανάθεση της εν λόγω σύμβασης στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο.

(β) Ως απρόβλεπτες περιστάσεις νοούνται γεγονότα που υπερβαίνουν κατά πολύ τον συνήθη ρου του οικονομικού και κοινωνικού βίου, όπως λ.χ. οι θεομηνίες (πλημμύρες, σεισμοί κλπ.), οι οποίες καθιστούν κατεπείγοντως απαραίτητη την παράδοση διαφόρων προμηθειών στους πληγέντες.

Σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης αν δεν πληρούται μία από τις προαναφερθείσες προϋποθέσεις ως προς το κατεπείγον, δεν δικαιολογείται η προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης (βλ. αποφάσεις ΔΕΕ της 2ας Αυγούστου 1993, C-107/92, Επιτροπή κατά Ιταλίας, σκέψη 12, C-318/94, Επιτροπή κατά Γερμανίας, σκέψη 14).

14. Εν προκειμένω, η Περιφέρεια Αττικής αιτείται την προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, προκειμένου να καλυφθεί η ανάγκη για την ανάθεση μελέτης με τίτλο: «Οριοθέτηση, διευθέτηση και έργα ανάσχεσης ρεμάτων Σούρες και Αγίας Αικατερίνης ανάντη πόλεως Μάνδρας», η οποία αποσκοπεί στο σχεδιασμό των απαιτούμενων έργων για την αντιμετώπιση των πλημμυρικών φαινομένων, έτσι ώστε, με την απρόσκοπτη λειτουργία των υδατορεμάτων, να επιτυγχάνεται η προστασία των παρακείμενων περιοχών, αλλά και της πόλης της Μάνδρας, καθώς και η ελεύθερη διακίνηση αγαθών και ανθρώπων από το τοπικό και υπερτοπικό οδικό δίκτυο της περιοχής. Οι ως άνω ενέργειες/δράσεις, κατά την κρίση της αναθέτουσας αρχής, εμπίπτουν στην έννοια της κατεπείγουσας ανάγκης οφειλόμενης σε απρόβλεπτη περίπτωση, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016, όπως ρητώς μνημονεύεται στο σχετικό αίτημα.

15. Από τα στοιχεία του φακέλου της κρινόμενης υπόθεσης και αξιολογώντας τη συνδρομή των προϋποθέσεων εφαρμογής των ανωτέρω διατάξεων, προκύπτουν τα ακόλουθα:

15.1. Ως προς την ύπαρξη κατεπείγουσας ανάγκης που δεν συμβιβάζεται με τις προθεσμίες που επιτάσσουν άλλες διαδικασίες

Με βάση τα στοιχεία του υποβληθέντος φακέλου προκύπτουν τα εξής:

- το επικαλούμενο ως απρόβλεπτο γεγονός έλαβε χώρα στις 15-11-2017 και εξ αφορμής αυτού η Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας προέβη στην κήρυξη σε Κατάσταση Έκτακτης Ανάγκης Πολιτικής Προστασίας της Δημοτικής Ενότητας Νέας Περάμου του Δήμου Μεγαρέων, της Δημοτικής Ενότητας Μαγούλας του Δήμου Ελευσίνας και της Δημοτικής Ενότητας Μάνδρας του Δήμου Μάνδρας-Ειδυλλίας της Περιφερειακής Ενότητας Δυτικής Αττικής της Περιφέρειας Αττικής,

- τα νέα έντονα καιρικά φαινόμενα που εκδηλώθηκαν στις 29-09-2018 και 30-09-2018 είχαν ως αποτέλεσμα την παράταση της προαναφερθείσας απόφασης,

- η τελευταία παράταση της ανωτέρω κήρυξης έλαβε χώρα στις 08-11-2018 (απόφαση 8266), και λήγει στις 15-05-2019,

- στις 07-05-2018 υπεγράφη Προγραμματική Σύμβαση μεταξύ της Περιφέρειας Αττικής και του ΙΓΜΕ με τίτλο: «Ολοκληρωμένη γεωλογική έρευνα για τη μείωση του πλημμυρικού κινδύνου στην ευρύτερη περιοχή της Μάνδρας Αττικής-Μέτρα πρόληψης και περιορισμού των πλημμυρικών φαινομένων», η οποία και παραδόθηκε στην αναθέτουσα αρχή τον Οκτώβριο του 2018,
- στις 03-08-2018 υπεγράφη η σύμβαση κατασκευής του έργου με τίτλο: «Εκτροπή χειμάρρου Αγίας Αικατερίνης και διευθέτησης χειμάρρου Σούρες Θριάσιου Πεδίου», το οποίο και αναμένεται να ολοκληρωθεί τον Ιούνιο του 2019,
- στις 27-11-2018 εγκρίθηκαν τα τεύχη δημοπράτησης της υπό ανάθεση μελέτης,
- στις 11-12-2018 η Περιφέρεια Αττικής αποφάσισε την προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 32 παρ. 2γ του ν. 4412/2016 μετά τη σύμφωνη γνώμη της Αρχής,
- στις 22-01-2019 η αναθέτουσα αρχή, με το υπ' αριθ. πρωτ. Εισερχομένου 144 έγγραφο αίτημά της προς την Αρχή αιτείται την παροχή σύμφωνης γνώμης για τη διαπραγμάτευση, ενώ η Αρχή στις 12-02-2019 ζήτησε την παροχή διευκρινίσεων,
- στις 25-02-2019 (αριθ. πρωτ. εισ. 1181/27-02-2019) και κατόπιν αιτήματος της Αρχής διαβιβάστηκαν στην Αρχή διευκρινίσεις και συμπληρωματικά έγγραφα επί του αρχικού φακέλου.

Με βάση τα ανωτέρω έγγραφα η Περιφέρεια Αττικής συνδέει τις επικαλούμενες ως κατεπείγουσες περιστάσεις με την άμεση ανάγκη αντιμετώπισης των εκτεταμένων πλημμυρικών φαινομένων στην ευρύτερη περιοχή της Μάνδρας Αττικής, μέσω της ανάθεσης μελέτης για την οριοθέτηση, τη διευθέτηση και την κατασκευή έργων ανάσχεσης των ρεμάτων Σούρες και Αγίας Αικατερίνης, σε συνέχεια και της σχετικής γεωλογικής έρευνας που εκπόνησε το ΙΓΜΕ μετά την από 07-05-2018 Προγραμματική Σύμβαση μεταξύ Περιφέρειας Αττικής και του τελευταίου, η οποία παραδόθηκε στην Περιφέρεια τον Οκτώβριο του 2018. Περαιτέρω η Περιφέρεια συνδέει την κατεπείγουσα ανάγκη με το γεγονός ότι εξακολουθεί, δυνάμει της αριθμ. 8266/08-11-2018 Απόφασης της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας και μέχρι τις 15-05-2019 να βρίσκεται σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης, καθώς και με το χρονοβόρο των σχετικών διαγωνιστικών διαδικασιών, ιδίως λόγω της πιθανότητας άσκησης προσφυγών, με βάση και την προηγούμενη εμπειρία της από τις διαδικασίες ανάθεσης αντίστοιχων συμβάσεων (βλ. ιστορικό παρ. 5). Τέλος, αναφέρεται ότι τα σε μικρότερη έκταση καιρικά φαινόμενα που συνέβησαν στις 29-09-2018 και 30-09-2018 κατέστησαν επιτακτικότερη την ανάγκη για τη σύνταξη της υπό ανάθεση μελέτης.

Εν προκειμένω, η αναθέτουσα αρχή δηλώνει ως προς την εφαρμογή του άρθρου 32 παρ. 2γ του ν. 4412/2016: «[...] Η εφαρμογή των προβλέψεων των άρθρων 27 Ανοικτή διαδικασία (άρθρο 27 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ) παραγρ.3 και 28 Κλειστή διαδικασία (άρθρο 28 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ) του Ν.4412/2016 στην παράγραφο 7 όντως μειώνει τον χρόνο ανάθεσης αλλά δεν επιλύει το σημαντικό πρόβλημα των χρονικών καθυστερήσεων, το οποίο προκύπτει κυρίως από τα επιμέρους στάδια της διαγωνιστικής διαδικασίας (αξιολογήσεις συμμετεχόντων, προσφυγές κλπ). Αντιθέτως, ακολουθώντας την προτεινόμενη διαδικασία η οποία σύμφωνα με

την παράγραφο 3 εδάφιο γ του άρθρου 32 του ίδιου νόμου, με δεδομένο ότι υφίσταται κατεπείγουσα ανάγκη για τον αντιπλημμυρικό σχεδιασμό της υπόψη περιοχής και, η οποία εφαρμόστηκε και στο έργο που κατασκευάζεται, η διαδικασία δημοπράτησης θα ολοκληρωθεί εντός τριών μηνών περίπου, από την ημερομηνία αποσφράγισης των προσφορών των διαγωνιζομένων μέσω ΕΣΗΔΗΣ.....».

Από τα ανωτέρω συνάγεται ότι προτίθεται να απευθύνει πρόσκληση, μέσω ΕΣΗΔΗΣ, σε περιορισμένο αριθμό οικονομικών φορέων με συντετμημένη προθεσμία ηλεκτρονικής παραλαβής προσφορών.

Αναμφισβήτητα, οι πλέον επιτακτικές ανάγκες για την πρόληψη και αντιμετώπιση των πλημμυρικών φαινομένων θα πρέπει να καλύπτονται άμεσα κατά το ταχύτερο δυνατόν. Ωστόσο, θα πρέπει να αξιολογείται κατά περίπτωση αν η κάλυψη των εν λόγω επιτακτικών αναγκών έχει ως συνέπεια την αδυναμία τήρησης ακόμα και των πολύ σύντομων προθεσμιών της επισπευσμένης ανοικτής ή κλειστής διαδικασίας¹. Εξάλλου, η εξαίρεση δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως επιχείρημα για την ανάθεση συμβάσεων για τις οποίες απαιτείται περισσότερος χρόνος απ' ό,τι θα είχε απαιτηθεί αν είχε εφαρμοστεί διαφανής-ανοικτή ή κλειστή-διαδικασία συμπεριλαμβανομένης της επισπευσμένης διαδικασίας.

Με βάση τα ανωτέρω δεν φαίνεται να αιτιολογούνται επαρκώς οι λόγοι για τους οποίους δεν προκήρυξε, από τον Οκτώβριο 2018, οπότε παρέλαβε τη γεωλογική έρευνα του ΙΓΜΕ και μέχρι σήμερα, ανοικτή ή κλειστή διαδικασία, κάνοντας χρήση της δυνατότητας της συντετμημένης προθεσμίας παραλαβής προσφορών, λόγω επείγουσας κατάστασης δεόντως τεκμηριωμένης, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 27 παρ. 3 και 28 παρ. 7 του ν. 4412/2016. Στο σημείο αυτό επισημαίνεται ότι στο υπ' αρ. πρωτ. Οικ463/25-02-2019 (αρ. πρωτ εις. 1181/27-02-2019) έγγραφο της δηλώνει ότι: «.....Αναφέρουμε ότι σαφώς και είναι εφικτή η χρήση της κλειστής ή ανοικτής διαδικασίας και για την παρούσα όμως η Περιφέρεια Αττικής συνεκτιμώντας τις χρονικές δεσμεύσεις, την εμπειρία της από αντίστοιχες διαδικασίες ανάθεσης, και την ιδιαίτερη φύση της περιοχής ενδιαφέροντος, που έχει κηρυχθεί σε κατάσταση εκτάκτου ανάγκης, μετά τα πλημμυρικά γεγονότα της 15ης Νοεμβρίου 2017 επιλέγει διαδικασίες οι οποίες έχουν μικρό χρόνο ολοκλήρωσης τους.»

Επιπλέον, επισημαίνεται ότι ήδη κατασκευάζεται το έργο με τίτλο: «Εκτροπή χειμάρρου Αγίας Αικατερίνης και διευθέτησης χειμάρρου Σούρες Θριάσιου Πεδίου», το οποίο και αναμένεται να ολοκληρωθεί τον Ιούνιο του 2019, καλύπτοντας προφανώς τις άμεσες ανάγκες αντιπλημμυρικής προστασίας που προέκυψαν μετά το επικαλούμενο ως απρόβλεπτο γεγονός της 15-11-2017, το οποίο όμως, με βάση τους ισχυρισμούς της αναθέτουσας αρχής θα πρέπει

¹ (βλ. σχετικά και Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με τους κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις σε σχέση με την τρέχουσα κρίση του ασύλου COM (2015) 454 final, με βάση την οποία οι αναθέτουσες αρχές θα πρέπει, πρώτον, να εξετάζουν κάθε δυνατότητα σύντμησης των προθεσμιών με τη χρήση επισπευσμένης διαδικασίας και αν οι λύσεις αυτές δεν επιτρέπουν επαρκώς ταχεία παροχή στέγης, προμηθειών και υπηρεσιών, μπορεί να εξεταστεί το ενδεχόμενο χρήσης της διαδικασίας διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση).

να συμπληρωθεί με την εκτέλεση νέων απαιτούμενων έργων διαχείρισης των συνεπειών του, όπως αυτά θα προκύψουν σε συνέχεια της υπό ανάθεση μελέτης.

Κατά συνέπεια, λαμβανομένου υπόψη του μεγάλου χρονικού διαστήματος που μεσολάβησε από το έντονο καιρικό φαινόμενο (15-11-2017), σε συνδυασμό και με το γεγονός ότι ήδη εκτελείται το προαναφερθέν έργο αντιπλημμυρικής προστασίας το οποίο, σύμφωνα με τα όσα αναφέρει η Περιφέρεια Αττικής: «.....συμβάλλει ουσιαστικά στην αντιπλημμυρική προστασία της πόλης της Μάνδρας...» (παρ. 3B) ιστορικού), αν και δεν αμφισβητείται με την παρούσα η σκοπιμότητα ή η ανάγκη άμεσης έναρξης διαδικασίας ανάθεσης της της υπό κρίση σύμβασης μελέτης, πάντως δεν προκύπτει επαρκώς η τεκμηρίωση περί του ότι για την ανάθεση αυτής δεν είναι δυνατή η τήρηση των προθεσμιών που προβλέπονται για τις ανοικτές, κλειστές διαδικασίες οι οποίες είναι πιθανό, υπό συνθήκες ανταγωνισμού και διαφάνειας, να προσελκύσουν μεγαλύτερο αριθμό ενδιαφερομένων, καθώς και το προσδοκώμενο αποτέλεσμα.

15.2. Ως προς την ύπαρξη απρόβλεπτης περίπτωσης

Το υποβληθέν αίτημα προσφυγής στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης θεμελιώνεται στην έκτακτη περίπτωση, ως περιγράφεται στην υπ' αρ. 3703/11-12-2018 απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής της αναθέτουσας αρχής: «....η ακραία κακοκαιρία της 15-11-2017 που προκάλεσε εκτεταμένα πλημμυρικά φαινόμενα με αποτέλεσμα την απώλεια συνανθρώπων μας, αλλά και εκτεταμένων υλικών ζημιών, αποτελεί ένα γεγονός απρόβλεπτο. Σύμφωνα με την Εθνική Μετεωρολογική Υπηρεσία ΕΜΥ, κατά την Τρίτη και την Τετάρτη (14 έως 15-11-2017) στην ευρύτερη περιοχή της δυτικής Αττικής εκδηλώθηκαν ισχυρές βροχοπτώσεις. Ειδικότερα τη νύχτα της Τρίτης προς την Τετάρτη στο όρος Πατέρα οι έντονες βροχοπτώσεις είχαν σαν αποτέλεσμα τη δημιουργία μεγάλων επιφανειακών απορροών και την απόδοση μεγάλων ποσοτήτων νερού στην ευρύτερη περιοχή με διέξοδο προς τις πεδινές περιοχές της Μάνδρας, Νέας Περάμου κλπ. Το χαρακτηριστικό του φαινομένου είναι ότι το ύψος βροχής που σημειώθηκε κατά τόπους σε ένα 24ωρο, ξεπέρασε σε κάποιες περιοχές το μέσο μηνιαίο ύψος βροχής τους και οι αντίστοιχες εντάσεις βροχόπτωσης, ήταν κατά τόπους υψηλές και σε κάποιες περιπτώσεις ξεπέρασαν τις ήδη καταγεγραμμένες μέγιστες, με βάση το κλιματικό αρχείο της ΕΜΥ. Σύμφωνα λοιπόν με καταγραφές του μετεωρολογικού Ραντάρ Υμηττού της ΕΜΥ, το εκτιμώμενο αθροιστικό ύψος υετού στην ευρύτερη περιοχή του όρους Πατέρα από το απόγευμα της 14ης μέχρι το απόγευμα της 15ης Νοεμβρίου υπήρξε γύρω στα 80 mm. Αξιοσημείωτο γεγονός του πλημμυρικού επεισοδίου ήταν η μεγάλη ραγδαιότητα που καταγράφηκε σχετικά. Ενδεικτικά, οι τιμές κατά διαστήματα ξεπέρασαν και τα 300 mm/h....».

Σύμφωνα με τους ισχυρισμούς της αναθέτουσας, η υπηρεσία ούτε μπορούσε εκ των προτέρων να προβλέψει το φυσικό φαινόμενο αλλά ούτε και να προγραμματίσει και να προετοιμάσει μελέτες και έργα τα οποία πριν την εκδήλωση της έντονης βροχόπτωσης πιθανόν και να μην απαιτούνταν. Το προαναφερθέν φυσικό φαινόμενο προκάλεσε τεράστιες καταστροφές στις Δημοτικές Ενότητες: (Νέας Περάμου του Δήμου Μεγαρέων, Μαγούλας του Δήμου Ελευσίνας και Μάνδρας του Δήμου Μάνδρας-Ειδυλλίας της Περιφερειακής Ενότητας Δυτικής Αττικής της Περιφέρειας Αττικής), αποτελώντας απρόβλεπτο κατά την έννοια του νόμου γεγονός.

Ωστόσο, το ως άνω επικαλούμενο γεγονός της δυνατής βροχόπτωσης της 15-11-2017, το οποίο, όπως προαναφέρθηκε, θα μπορούσε να εκληφθεί ως απρόβλεπτη περίπτωση, μη αναγόμενη στη σφαίρα ευθύνης της αναθέτουσας αρχής, θα πρέπει να εξεταστεί εάν συνέχεται άμεσα με την αδυναμία τήρησης των προβλεπόμενων προθεσμιών ανοικτών ή κλειστών διαγωνιστικών διαδικασιών, ζήτημα στο οποίο περιλαμβάνεται και η χρονική συνοχή, με την έννοια της εντός ευλόγου σε σχέση με το επικαλούμενο γεγονός χρόνου προσφυγής στην διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση.

Με το ζήτημα αυτό σχετίζονται και οι ισχυρισμοί της αναθέτουσας αρχής ότι η εκπόνηση της γεωλογικής έρευνας εκ μέρους του ΙΓΜΕ, η οποία παραδόθηκε τελικώς τον Οκτώβριο του 2018, ήταν προαπαιτούμενο για την εκκίνηση της διαδικασίας ανάθεσης της υπο εκπόνησης μελέτης

15.3. Ως προς την ύπαρξη αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ της απρόβλεπτης περίπτωσης και της κατεπείγουσας ανάγκης που ανακύπτει

Για τη συνδρομή των προϋποθέσεων εφαρμογής της εφαρμοστέας διάταξης του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ του ν. 4412/2016, θα πρέπει οι κατεπείγουσες ανάγκες που επικαλείται η Περιφέρεια Αττικής να οφείλονται σε αυταπόδεικτα απρόβλεπτες περιστάσεις, με τις οποίες να τελούν σε αιτιώδη συνάφεια. Στην κρινόμενη υπόθεση, σύμφωνα με τα όσα ισχυρίζεται η αναθέτουσα αρχή και όπως προκύπτει από το παρατεθέν ιστορικό, η ανάγκη εκπόνησης της ζητούμενης μελέτης είναι απότοκη του προαναφερθέντος απρόβλεπτου γεγονότος του καιρικού φαινομένου της 15-11-2017, καθώς και των μικρότερης έκτασης καιρικών φαινομένων στις 29 και 30 Σεπτεμβρίου 2018. Ωστόσο αυτό που θα πρέπει να διερευνηθεί είναι εάν το επικαλούμενο γεγονός συνέχεται άμεσα με την αδυναμία τήρησης των προβλεπόμενων προθεσμιών, ζήτημα στο οποίο, όπως προαναφέρθηκε, περιλαμβάνεται και η χρονική εγγύτητα, με την έννοια της εντός ευλόγου σε σχέση με το επικαλούμενο γεγονός χρόνου προσφυγής στην διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση.

Συναφώς με το ζήτημα της χρονικής εγγύτητας και στο πλαίσιο της νομολογίας του Ελεγκτικού Συνεδρίου (βλ. ΕΛΣυν 468/2011 Τμ. VI, 599/2009 Κλ. Ε' 142/2008 Τμ. VI κοκ), όσον αφορά σε απευθείας ανάθεση ή διαγωνισμό μεταξύ περιορισμένου αριθμού προσκαλούμενων εργοληπτικών επιχειρήσεων χωρίς δημοσίευση προκήρυξης, που, ως τρόποι επιλογής, συνιστούν εξαιρετική διαδικασία επιτρεπόμενη, μεταξύ άλλων, σε περίπτωση σοβαρού επικείμενου κινδύνου, γίνεται δεκτό ότι προϋπόθεση για τη νομιμότητα της εφαρμογής της εξαιρετικής αυτής διαδικασίας, είναι αυτή να διενεργείται σε απόλυτη χρονική εγγύτητα προς το χρόνο εκδήλωσης του σοβαρού επικείμενου κινδύνου, υπό την έννοια ότι η μεσολαβούσα χρονική περίοδος δεν αρκεί ώστε να ενεργοποιηθεί και να ολοκληρωθεί η κύρια διαδικασία επιλογής, που είναι η ανοικτή δημοπρασία, ενόψει του ότι η σοβαρότητα αυτής της ειδικής περίπτωσης του επικείμενου κινδύνου, καθιστά, ως εκ της έντασής του και του επείγοντος χαρακτήρα του, αδύνατη την τήρηση των διατάξεων, που αφορούν τη διενέργεια της εν λόγω κύριας διαδικασίας (βλ. ΕΛΣυν VI Τμ. 2731/2010).

Επομένως και κατά την έρευνα της συνδρομής των προϋποθέσεων του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν.4412/2016 και, ιδίως, ως προς το εάν το επικαλούμενο απρόβλεπτο γεγονός συνδέεται αιτιωδώς με την προκύψασα κατεπείγουσα ανάγκη και την εξ αυτού του λόγου

προσφυγή στην εξαιρετική διαδικασία της διαπραγμάτευσης, κρίσιμο παράγοντα αποτελεί η ανωτέρω χρονική εγγύτητα..

Στην προκειμένη περίπτωση προκύπτει ότι έχουν παρέλθει περίπου δεκατέσσερις (14) μήνες από την επέλευση του σχετικού γεγονότος, καθώς και τρεις (3) περίπου μήνες από την παράδοση της γεωλογικής έρευνας του ΙΓΜΕ, εφόσον ήθελε υποτεθεί ότι αυτή ήταν όντως αναγκαία για την ανάθεση της υπόψη μελέτης. Και ναι μεν η θεομηνία της 15-11-2017 που οδήγησε σε εκτεταμένες ζημιές, εμφανίζεται να τελεί σε αιτιώδη συνάφεια με την αναγκαιότητα θωράκισης της πληγείσας περιοχής με εργασίες αντιπλημμυρικής προστασίας της ευρύτερης περιοχής της Μάνδρας μέσω της ανάθεσης όλων των τυχόν απαιτούμενων συμβάσεων στο πλαίσιο αυτό, πλην όμως απουσιάζει η αναγκαία χρονική εγγύτητα μεταξύ του απρόβλεπτου γεγονότος και της έναρξης της διαδικασίας διαπραγμάτευσης, καθώς επίσης δεν τεκμηριώνεται πως το ως άνω γεγονός συνδέεται στο παρόν χρονικό σημείο με την αδυναμία τήρησης των προβλεπόμενων κατά το νόμο προθεσμιών για τη διενέργεια διαφανών διαδικασιών, σε συνδυασμό και με τα έργα που εκτελούνται στη συμβασιοποιημένη εργολαβία με τίτλο: «*Εκτροπή χειμάρρου Αγίας Αικατερίνης και διευθέτησης χειμάρρου Σούρες Θριάσιου Πεδίου*».

15.4. Ως προς το ότι οι περιστάσεις που επικαλούνται οι αναθέτουσες αρχές για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική τους ευθύνη

Η αιτούσα Περιφέρεια Αττικής ισχυρίζεται ότι: *‘.....Την Τετάρτη 15-11-2017, τις πρώτες πρωινές ώρες και έπειτα από βροχόπτωση πολύ μεγάλης έντασης (υετός) στην περιοχή του όρους Πατέρα, προκλήθηκαν εκτεταμένα πλημμυρικά φαινόμενα στην ευρύτερη περιοχή της Μάνδρας Αττική. Τα φαινόμενα αυτά προκάλεσαν εκτεταμένες υλικές ζημιές και τον θάνατο συνανθρώπων μας. Το οδικό δίκτυο της περιοχής ειδικότερα τμήμα της Παλαιάς Εθνικής Οδού (Π.Ε.Ο.) Αθηνών – Θηβών υπέστη σοβαρές ζημιές, καθώς και η πόλη της Μάνδρας....’.* Επιπλέον: *‘.....με δεδομένη την καταστροφική πλημμύρα τού Νοεμβρίου του 2017, άμεση προτεραιότητα και κύριοι στόχοι της υπό εκπόνηση μελέτης είναι: η αντιπλημμυρική προστασία της περιοχής με μείωση των κινδύνων από πλημμύρες, η περιβαλλοντικά ασφαλής συνολική διαχείριση των πλημμυρικών ροών με βελτίωση των συνθηκών ροής των ρεμάτων που καταλήγουν στον αστικό ιστό της πόλης της Μάνδρας, τόσο στα ορεινά τμήματά τους, όσο και στις παραρρεμάτιες περιοχές αυτών...’.*

Από τα προαναφερθέντα είναι προφανές πως το επικαλούμενο ως απρόβλεπτο καιρικό φαινόμενο αποτέλεσε ένα εξαιρετικώς έντονο φαινόμενο το οποίο δεν απορρέει από την ευθύνη αυτής, ούτε ανάγεται στη σφαίρα επιρροής της.

Έκτοτε, η αναθέτουσα αρχή και οι συναρμόδιες υπηρεσίες, σύμφωνα με τα στοιχεία που τέθηκαν υπ’ όψιν της Αρχής, προκειμένου να βοηθήσουν στο έργο διαχείρισης των συνεπειών από το εν λόγω καιρικό φαινόμενο, προέβησαν στην κήρυξη και εν συνεχεία στην παράταση κήρυξης σε κατάσταση Έκτακτης Ανάγκης Πολιτικής Προστασίας (απόφαση 8266/08-11-2018 της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας) των περιοχών που επλήγησαν.

Ακολούθως, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, η αναθέτουσα αρχή προέβη, σε εφαρμογή του άρθρου 32.2.γ του ν. 4412/2016, στην ανάθεση του έργου: 'Εκτροπή χειμάρρου Αγίας Αικατερίνης και διευθέτηση χειμάρρου Σούρες', καθώς και στη σύναψη προγραμματικής σύμβασης με το ΙΓΜΕ με τίτλο: 'Ολοκληρωμένη γεωλογική έρευνα για τη μείωση του πλημμυρικού κινδύνου στην ευρύτερη περιοχή της Μάνδρας Αττικής, μέτρα πρόληψης και περιορισμού των πλημμυρικών φαινομένων'.

Τέλος την 27-11-2018 ενέκρινε τα τεύχη δημοπράτησης για την υπό ανάθεση μελέτη.

15.5. Κατόπιν των ανωτέρω παρατιθεμένων, παρέλκει η εξέταση του αιτήματος ως προς το σκέλος του απολύτως αναγκαίου μέτρου.

16. Κατά συνέπεια, από την υπαγωγή των πραγματικών περιστατικών στην προαναφερόμενη διάταξη, δεν προκύπτει η συνδρομή των προϋποθέσεων εφαρμογής του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ του ν.4412/2016, ήτοι ύπαρξη απρόβλεπτης περίπτωσης που να τελεί σε αιτιώδη συνάφεια με την κατεπείγουσα ανάγκη οφειλόμενη σε γεγονότα μη απορρέοντα από ευθύνη της αναθέτουσας αρχής, που επικαλείται η τελευταία, προκειμένου να προσφύγει σε διαδικασία διαπραγμάτευσης με την επίκληση της εν λόγω διάταξης.

Συμπέρασμα

Ενόψει όλων των προεκτεθέντων, με βάση το διδόμενο πραγματικό και από την υπαγωγή αυτού στις προαναφερόμενες και ερμηνευόμενες διατάξεις, επί του τεθέντος ερωτήματος, η Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ **ομόφωνα αποφασίζει:**

Την απόρριψη του αιτήματος της Περιφέρειας Αττικής (Γενική Δ/ση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού Έργων και Υποδομών/ Δ/ση Έργων Αντιπλημμυρικής Προστασίας) **και τη μη παροχή σύμφωνης γνώμης**, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. δδ' του ν. 4013/2011, όπως ισχύει, για τη διενέργεια διαδικασίας με διαπραγμάτευση δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 32 παρ. 2, περ. γ' του ν. 4412/2016, προκειμένου να προβεί στη διενέργεια διαδικασίας διαπραγμάτευσης για τη σύναψη σύμβασης μελέτης με τίτλο: «Οριοθέτηση, διευθέτηση και έργα ανάσχεσης ρεμάτων Σούρες και Αγίας Αικατερίνης ανάντη πόλεως Μάνδρας», λόγω μη συνδρομής των προς τούτο τασσομένων υπό του νόμου προϋποθέσεων.

Αθήνα, 13 Μαρτίου 2019

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Ο Πρόεδρος

Γεώργιος Καταπόδης